

Kurdish Weekly Newspaper

Rojnameya Giştî ya Hefteyî

Hejmar 16 / Sal 1

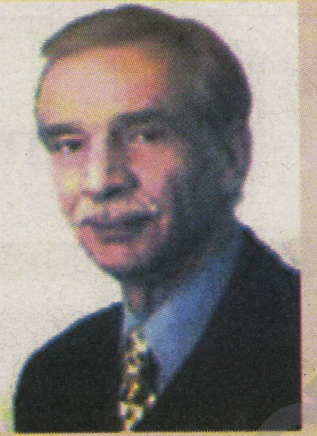
24.12.2004

Kurdish weekly newspaper

Kurdische Wochenzeitung

Di du saliya dilovaniya Kek Hemreş de, em wî bi hurmet bi bîrtînin

Rûpel 10

Mesûd Barzanî
li Mexmûrê û derdorê gel qebûl kir

Peyama Kurd/Hewlêr - 19.12.2004an de serokê PDKê Mesûd Barzanî li Selahadinê gelê Mexmûr û derdorê qebûl kir.

Rûpel 5

Keya Îzol
Bazariya YE û Tirkîyê dewam dike Kurd hê jî ne yekdeng in!

Rûpel 7

Cemal Batun
Kî Kurdan temsîl dike?

Rûpel 2

Felat Dilgeş
Mîrasa Gundan

Rûpel 8

Dil

Rûpel 12

Bila berpirs û medya Tirk ji xwe bipirsin Li Mûsilê kî terorîstan diparêze?

Partiya Demokrat a Kurdistanê li ser bûyera kuştina 5 „Timên taybet“ yên Tirk daxuyaniyek ragihand. PDKê ev êrişkariya teroristî tewanbar kir û balkişand ser destêwerdanên dewletên dorber.

Daxuyaniya
Partiya Demokrat a Kurdistanê

Piştî rûdana teroristî ya roja 18ê mehê, ku mixabin li dijî çend polisên Tirk li bajarê Mûsilê hatibû encamdan û bûbû sedema kuştina pênc kesan, Generalkî Tirkî û hinek ji medyaya Tirkî di axaftin û nivîsên xwe de, encamdana vî karê teroristî da pal hêzên Kurdî û hinekan bi şeweyek vekirî ev tawan da pal Partiya Demokrat a Kurdistanê.

Em her çend bi sersormanî (seyir) temaşeyî van axaftinan dikin û musoger dikin, ku tu bingeha van tawanên nîne. Partî bi dirêjîya dîroka xwe de herdem li dijî van kiryarên teroristî bû û di vî riyê de jî gelek qurban dane.

Pirsa me ji wan berpirs û medyayê ev e; ew hemû Pêşmergeyên Kurd yên ku pîraniya wan ji Partiyê ne û her roj li

bajarê Mûsilê bi karên teroristî rû bi rû dibin û serê wan tê jêkirin, erê kî li pişt wan karên çepel daye?

Beriya tawanbarkirinê pêwîste ew berpirs û medya bi hûrî li meselê bikolin û pişt axaftina xwe bikin, her çend em pişt rastin ku ew rastiya meselê dizanin, lê ji bo hin meremên xwe, mixabin van cure daxuyaniyan didin, ku çiyê dilnêgîya me ne.

Berdevkê Partiya Demokrata Kurdistan
22/12/2004

Şîrove / Nûçe

Generalê Tirk çî not kir?
Rûpel 3

Tirkîyê tarîx send, lê ...

Serokkomar û serokwezîrê 25 welatên Ewrûpa di civîna xwe ya 17ê mehê de, biryara bi Tirkîyê re destpêkirina muzakereyan dan. Lê ev nayê wateya ku muzakere wê bi biryara endametiya Tirkîyê ve bi dawî bê. Pirsra Kurd û Kurdistanê, Kibrisê û tevkuştina ermenîyan hîn li pêşîya Tirkîyê ye. Pirsêk din jî li Ege yê bi Yûnanîstan re ye.

Dewleta Tirk heta ku hebûna 20 milyon Kurd û welatê wî Kurdistan nasneke wê nikaribe di nav YE de cihêkî ji xwe re bibîne. Çimkî mewzûata YE rê nade ku ji welat û miletekî weha mezin re çavê xwe bigire. Ger ev pirs bi rê û metodên demokratîk çareser nebe, ne

tenê ji Tirkîyê re wê gavê ji bo YE re jî bibe serêş û belayek mezin.

Serokwezîrê Tirkîyê Erdogan piştî civînê diyar kir ku hemû daxwazên wan bi cih nehatin û got: “Pêvajoya ji vir û pê de wê zortir be”

Li Tirkîyê ev biryar bi awayên cur be cur hat şîrove kirin. Biryara ku piştî bazariyên giran hat dayin ji aliyê Yûnanîstan û Kibrisê jî wek serkeftin hat îlan kirin.

Wezîrê karê derve yê Holanda Bernard Bot: “Tirkîyê wê nikaribe bibe endamê Yekitiya Ewrûpa”

Rûpel 3

Celal Talabanî:
Em dev ji Kerkûkê bernadin!

Rûpel 7

Sekreterê Giştî yê Yekîtî Niştîmanî Kurdistanê (YNK) Celal Talabanî bi Konsolê Amerîkayê li bajarê Kerkûkê Peter Thomson re hevdişînek pêk anî.

Faruk Aras

Yekîtiya Ewrûpa û pirsra Kurdan

Rûpel 4

Ömer Özmen

Hovîtiya dewletê û nexwestina cudayetiye

Rûpel 5

Husên Duzen

Xewna Dîrokê Pirtûka Dr. Zorabê Bûdî Aloian

Rûpel 15

Hespî Aydın

17î Kanûne û Kurdî

Rûpel 17

D 1.50 EUR, A 1.70 EUR, B 1.70 EUR, NL 1.70 EUR, CH 2.60 SFR
LUX 1.70 EUR, I 1.70 EUR, S 19.00 SKR, DK 14.00 DKR,
N 16.00 NOK, GB 1.10 £, GR 1.70 EUR

4 196 577 401 503 16

Generalê Tirk çî not kir?

Di 18ê mehê de 4 trimbelên Tirk li nêzîkî Mûsilê hatin gulbaran kirin. Li gora Tirkên di trimbelên de 8 kes hebûn û ji wan pênc kes mirin yê mayin re-viyan. Dewleta Tirk îdia dike ku hemû polîs bûn û li malyozxaneyê Tirkîyê li Bardatê wezîfe dikirin. Ji bo kesên ku dewleta Tirk û siyaseta wê ya weşartî ku li ser bingeha dijminatîyê bi Kurdan re ye nas dikin ihtimala ku ew "wezîfedar" timên taybetî be mezin e. Jiber ku cenaze ji aliyê artêşê hat rakirin, îspat bû ku ew esker bûn ne polîs!

Axaftina fermendarê artêşê yekem Or-general Hursît Tolon vê şikê xurt dike. Tolon di axaftina xwe de bê ku hin argumenek di destê wî de hebe bi tiliya xwe Kurd nîşan kir û got: "Ev îşareta hin kesên ku ew bi salan e em wan xwedî dikin, li hember Tirkan helwestek çawa bi dijminatî dîmeştînin e."

Fermendarê artêşê yekem Or-general Hursît Tolon bi bersîva pirsên rojnamevanan Amerika tawanbar û Kurd tehdît kir û got: "Gelekî êşan e ku ew bûyer li çheki ku di bin kontrola welatekî ku em wê dost û mûtefik zanin û weha binav dikin derbas bû. Ev îşareta hin kesên ku ew bi salan e em wan xwedî dikin, li hember Tirkan helwestek çawa bi dijminatî dîmeştînin e." Tolon di axaftina xwe ya balkêş de peyamen vekirî ragihand û weha berdewam kir: "Ez zanim ku ew, bi vê bûyerê namîne û bûyerên nola vê wê dewam bikin." Bi vî awayî Tolon şik bir ser dewleta Tirk ku mînimîne wan bi

xwe çendek ji xwe "fêda" kiribin û dixwazin hin çendek kes ji xwe bikujin ku ji bo mudaxaleya Kurdistanê baştir bikin, lê ji xwe re vekin û bi metoda Kontr-gerilla êşî Kurdan bikin. Vê siyaseta xwe ya kîsk dewleta Tirk ev dîst sale li Kambodjan bi rê ve dibe û beta nuha ji xwe re "xêr" jê diîye. Wezîrê karê derve Abdullah Gül jî ev îstîzabîya dewleta Tirk bilêv kir û got: "Ezî kemîn e. Ji bo dîtina kirdaran Tirkîyê jî mudextl e."

Tolon: Me jî ev bûyer not kir!

Tolon di axaftina xwe de bîbir anî ku berê ji hin şiferên Tirk û wezîfedarên Tirk "şahid" ketibûn û got: "Bê guman em jî vêya not dikin."

Berî demekê berdevkê Wezîreta derve ya Amerika Richard Boucher, jî ber ku rêvebirên Tirk biryara nebeşdarbûna resepsiyona Balyozê Angerê Eric Edelman girtibûn ku ji bo şerefa berpîrsên civata Yûnanî lidarxistibû, ragihandibû ku wan ew "not kirine".

Berî 2 salan û piştî 2 salan Hursît Tolon

Berî 2 salan di 30ê meha Tebaxa sala 2002an de hünermenda bi nav û deng Sezen Aksu li bajarê İzmirê û bi beşdariya 10 hezar kesan konserek bi navê "Stranên Tirkîyê" lidarxist. Aksu di konsera xwe ya bi orkestra û koroy-

ek ji 175 kesan pêk dihat li gel stranên bi Tirkî, bi Kurdî, Ermenî û Yewnanî ji stran xwend. Aksu got ku ew stran rastîya me ne.

Di sala 2002an de Tolon li bajarê İzmirê fermendarê artêşê Ege yê bû û wê rojê jî bi resepsiyonekê cejna serkeftina Tebaxê pinz dikir. Tolon jî ber konsere aciziya xwe diyar kir û got: "Ji bilî 30ê tebaxê pêve rojek din nedît!" Li gora wî bi zîmanekî jî dervî Tirk gotina stranekê bi cejna wan ya "serkeftinê" re li hevdu nedikir û weha berdewam kir: "Ji bo konserek wilo ev roj dîtî? Lidarxistina konserek bi navê "Mozafka Tirkîyê" ez bi şik dinixnim û bi min xerib tê. Dikaribûn konser ne di vê rojê de lê rojek din çebikirana." Ji ber vê axaftina vî Generalê tirk Sezen Aksu ya ku jê re "tivil" tê gotin, tirsîya û konsera xwe ya divabû li Istanbûlê jî dubare bikira iptal kir.

Li gor agahdariyan Hursît Tolon jî yek ji wan generalên kemalist û xeta "hîşk" e. Ew carna Seyen Aksuya ku stranên Kurdî got ditirsîne. Carna jî êrîş û karê terostîstî li ser Amerîkî û Kurdan not dike.

Li gor nûçeyên navnetewî du roj piştî vê bûyerê li Mûsilê êrîşkariyek terostîstî qewimî û 16 Amerîkî hatin kuştin. Gelo hevgîredanek di nav van herdu bûyeran de heye yan na, ev jî pîrsêk girîng e. Berê salekê Prof. Dr. Umit Ozdag, behsa hebûn û pêwîstiya rêxistinekê bi navê

"Turkmen mukawemet hareketi" kiribû. Gelo Turkmen wê mukawemetê li dîyê kê bikira û bikin? Wekî tê zanîn Prof. Ozdag serokê ASAMê ye û di rêxistine de gellek generalên Kemalîstan teqawûtbûyî li ser pîrsên stratejîk kar dikin û xebatên xwe dimeşînin. Hin lêkolînan vê rêxistine wek mejiyê dewleta Tirk, şewirmend û aqilmendên hezên Kemalîst dinixtînin.

Li gor hin agahdariyan medyayê tê gotin, ku generalê JITEMê yê berê Veli Kuçuk gellek çaran li herêma Mûsil û Kerkûkê hatiye dîtî. Ev jî pîrsêk gellek xesas e. Gelo ew kesê ku rola wî di bûyerên "Susurluk"ê hebûye, li Mûsil û Kerkûkê çî digere?

Destêwerdanên hezên tehrîbker li başûrê welatê me tê zanîn? Gelo kuştina van "timên taybetî" yê Tirk jî lîzîkek nû ye? Dewleta Tirk û han hezên leşkerî û sîvîl ên ku bi taybetî li dijî Kurdan e, gelo dixwazin bi vê bûyera dawî çî bikin? Ev pîrs gellek çaran tê pîrsîn.

Siyasetvanekî Kurd jî Dihokê ku ji nêzîk ve çavderiya bûyerên Mûsil û Kerkûkê dike ji Peyama Kurd re got: "Du-sê roj piştî Yekîtiya Ewropa bûyera Mûsilê balkêş e. Kurd jî divê vê bûyerê û gotinên generalên Tirk li ber xwe baş not bikin û çavên wan li ser hêla Mûsilê be."

Tirkîyê tarîx send, lê ...

Di civita Serokkomar û serokwezîrên Ewropa de heya bi Tirkîyê re di 3ê Çiriya pêşîn sala 2005an de destpêkirina muzakereyan derket.

Piştî eşkerekirina bûyera Erdogan li Brukselê civînek çapemeniyê li dar xist û got ku em dikarin bêjin ku em biserketin û weha dom kir: "Lê pêvajoya ji vir û pê de wê zortir be" Li gel ku Erdogan ev destkevtina xwe wek serkeftinekê beyan nekir jî, carek din dubare kir ku ji bo pêkanîna Kriterên Kopenhagenê, bi gotina berpîrsê kevî Günter Verheugen, tu tîstêk li ser masê nemaye. Erdogan ragihand ku di civînê de pîrsên wek Kibrîsê ku di Kriterên Kopenhagenê de tunene, danibe pêşîya wan.

Erdogan got: "Mijarên weha bi mewzûta YE re li hevdu naye." û îdia kir ku imzekirina destpêkirina muzakereyan nayê wateya naskirina Kibrîsê.

Reaksiyonên li Tirkîyê
Serokê Partiya Kemalist û berdevkê artêşê tirk ÇHPê Deniz Baykal ragihand ku tarîxek muzakereyan ku maneya wê ne diyar û şertên naskirina Kibrîsê nayê qebûl kirin. Baykal îdia dike ku bi tabloya heye Tirkîyê firseta endametiye wînda dike û YE endametiyeke dereceyek duyem pêşniyar dike. Parlamenterê ÇHPê Inal Batu ku diplomatîkî xwedî tecrûbeye dibêje ku ger em bifikirin ku di salên pêşîya me de wê li gellek welatan îktidar be gubîrîndin, dîroka em zarîbîna ku hatê me wê gellek bêtr arîstî biba.

Serokê Partiya rîya rast DYPê Mehmet Agar îdia dike ku Tirkîyê soza naskirina Kibrîsê daye. Agat dibêje ku qasî stendina tarîxekê şertên ku hatine qebûl kirin girîng in û Erdogan pîroziya "endametiya bi imtîyaz" dike. Li gora Agar ji Tirkîyê daxwaza bi Ermenîstanê re çareserkirina pîrsgirêkan û qebûl kirina tevkuştina Ermenîyan hatiye kirin. Agar dibêje ku piştî Fransayê li Avûstûrya jî stendina biryara ji bo endametiya Tirkîyeyê ne mijara pîroz-kinê ye.

Agar got: "Rastiya Tirkîyê li Mûsilê kuştina pênc wezîfedarên ewlekariyê ye" şîroveyek balkêş jî aliyê serokê partiyek faşîst, Partiya Yekîtiya Mezin Muhsin Yazıcıoğlu hat. Yazıcıoğlu dibêje ku YE, Tirkîyê xapandîye û di pêvajoya muzakereyan de wê 31 xal bê pêşîya Tirkîyê û dom dike: "Tirkîyê em nestînin hundurê malê. Em wê di hewşê de girêbidin." Yazıcıoğlu got: "Ger jî referandûma li Fransayê û Avûstûryayê "na" derkeve, wê Tirkîyê qebûl nekin. Ji Romanya û Bûlgarîstan weha nabêjin, ji wan re "pîrsên hundurî çareser bikin" dibêjin û tarîxên kesin didin. Ma ew ne piçûk xistine?"

Cigirê Partiya ANAPê Halil İbrahim Özsoy îdia kir ku YE şertên dananiye ber 25 endamên YE daniye ber Tirkîyê û bi vî awayî tarîx ek bi şert hatiye stendin. Bazariya Kibrîsê hatiye kirin.

Rewşa çapemeniya Tirk
Ji çapemeniya Tirk jî dengên cuda derket. Encamê hin rojnamevan, wek Cum-

huriyet, Ortadoğu û Milli Gazete, Evrensel ku Kemalîst, Faşîst, operetîst û çepgir in "negatîf" hinan jî, wek Hurriyet, Posta, Radikal, Akşam, Vatan, Sabah, Star, Zaman, Türkiye, Yeni şafak û Tercüman ku xwedêgiravi bi pîvanên Tirkan liberal in an nêzîkî Erdogan in an tevîhev in, "pozîtîf" nixxandin.

Kibrîs û Yûnanîstan
Serokkomarê Yûnanîstanê Kostas Stefanopoulos rexne li YE kir û ragihand ku YE bi Tirkîyê re siyasetek nerast dimeştîne. Stefanopoulos got ku bazariyên bi Tirkîyê re hat kirin ew şaş kiriye û got: "Ji dêvla ku bi Tirkîyê re bazariyan bikin divê bi-gotina ku şertên me ev in; qebûl dikin an na ew pîrsa we ye. Ewropa bazariya nake, prensîbên wê hene ku bi herkesî qebûl kirin dide." Ji aliyê din Serokwezîrê Yûnanîstanê Karamanlîs encamên muzakereyan şîrove kir û got: "Yûnanîstan gihîşt hemû hêdîdên xwe yê ku berî muzakereyan diyar kiribû."

Serokkomarê Kibrîsê Papadopoulos sedema vetonêkirina xwe weha ragihand: "Ger min veto bikira wê tu fêda negihanda çareserkirina pîrsa Kibrîsê. Nuha me gavêk erênî û kesin qezenç kirin. Tarîxek dayina Tirkîyê jî bo me ne dawî de destpêk e. Welatê me divê di pêvajoyê de her xwedî peyv be."

Bernard Bot: Tirkîyê nabe endam
Wezîrê karê derve yê Hollanda Bernard

Bot got ku piştî muzakereyan ihtimala neendametiya Tirkîyê mezin e ku ew jî ji bo wî ne fikirek xweş e. Bot got ku endametiya Tirkîyê, bi cih anîna şertên YE vê girêdayî ye.

Ji aliyê din Serokê Parlamentoya Ewropa Josep Borrell got: Destpêkirina muzakereyan nayê wateya bi dawîna wan. Helwesta me zelal û misoger e.

Kurd li ku ne û çî dibêjin?
Li gora agahdariyên di çapemeniyê de belav dibê li hember endametiya Tirkîyê de çar asteng hene: Bi Yûnanîstan re pîrsgirêkan li Ege, dagîrkirina Kibrîsê, Tevkuştina ermenîyan û vekirina deriyê bi Ermenîstanê re.

Pîrsa Kurd û Kurdistan diyar e ku niha ne li ser tu guhê kesî ye. Lê wexta ku li ser qedera wan biryar tê stendin Kurd li ku ne? Di guhê ge de ne an di qada têkoşinê de ne? Ji bo belevokakê di nav xwe de niqaşên nebiyî dikin ku dengê wan tu kesî eleqedar nake, nace tu kesî û ji tu kesî re ne lazim e. Belkî ya Tirkîyê û YE dixwaze jî ev be.

Lê ne dereng e. Iro jî dest guhe jî belkî Kurd sibê dev ji bîhevûre mijûlînanê berdin û li ber deriyên Brukselê bi yek deng û bi yek helwest re hêlin ku bê wan li ser qedera wan biryar bêne wergirtin.

Li Lozanê şerî Paşa tenê bû. Lê iro li Ewropa Kurd bi milyonan in. Gelo Kurd di sa tenê maye. Divê siyasatmedar û rewsenbîrên Kurd çarek din hat û kar li ser xwe û mîlyonan xwe bifikirin.

Yekîtiya Ewrûpa û pîrsa Kurdan

Faruk Aras

Ev çend sal in, ku gotûbêjên li ser pîrsa Yekîtiya Ewrûpa (YE) yê di hatin kirin, di nav tevgera Kurdan de jî, çîheki fireh digirt. Li ser berendamtiya Komara Tirkîyê jî bo Yekîtiya Ewrûpa yê bê şik gelek bîr û baweriyên cuda hebûn. Lê him li Kurdistanê û him jî li derweyî welêt piraniya Kurdan terof-darê endambûna Tirkîyê bûn. Ji bo ku li welatê me bê huquqiyek mezin, zordariyêke bê sinor û sitemkariyêke dijwar tê ajotin. Heke mirov bi vê armançê li pîrsê binilîve, peywendiyên di navbera Tirkîyê û Ewrûpayê de ji alîkî da jî bo pêvajoya pêşketin û xurtkirina demokrasiyê, ji alîkî da jî ji bo çareserkirina pîrsa Kurdan dikare bibe platformek. Navê inkarkirin ku di prosesa muzekereyan de pîrsên siyasî, civakî, aborî, idarî, ahw. yek bi yek wê bîne pêşya Tirkîyê. Ji bo vê yekê jî, berjewendiya me Kurdan di endamtiya Tirkîyê ya Yekîtiya Ewrûpa de gelek e. Lazîme gere em piştevaniya vê prosesê bikin. Ji ber ku dinamîkên bîkaribin vê transformasyonê pêk bînin, çî mixabîrînin, sîstema Tirkîyê ya siyasî di nav xwe de xwe nikare reformîze û demokratîze bike. Sîstema siyasî ya Tirkîyê tenê zordarî, şidet, şoveniyê, asimilasyonê bê huquqiyê û neheqiyê dixûliqîne. Ev yekê jî, ji bo Kurdan dibe sebêbe talankarî û sîtemkarîke giran-û dijwar.

Rastiya ku em frî tê de dijîn, ev e:

Kurd û berpişiyariya wan

Di vê prosesa nû de, xîsusiyet û formên xebatê bi awayekî objektîf derdikevin pêşya tevgera Kurdan. Piştî tespîtkirina tarîxa muzakeran, di hemû warî da de tîstreke mezin li ser rewşa Tirkîyê û Kurdistanê bibe. Her çiqas di pevajo ya peywendiyên nabeyna Tirkîyê û YE de konkret behsa pîrsa Kurdan nehatibe kirinê jî, Kurd di prosesa muzakeran de de-facto taraf-tarkî vê bûyerê ne.

Yanê Kurd di van muzakeran da di-karin bibin aktorekî girîng. Hefanî ku devleta Tirk şert û normên siyasî, aborî, idarî, kulturî û hwd çîh bîne, pêwîste ji bo vê yekê, Kurd xwedî iradeke siyasî û helwestekê bin. Pîrsgerêka îro, xelekê bîngêhîn ya ku di vê prosesê de rol bilîze ev yek e.

Ji ber vê sedemê erk û berpişiyariyên me jî her biçe de zêdetir bibin. Gere tu çar neyê jî bîrînin ku, di siyasê de,

bêrî her tiştekî berjewendî û hêz roleke sereke dileyize. Ji bo vê yekê jî, pêwîste Kurd rojekê berê xwe organîze û ji bo van platformên navnetewî amade bikin. Îro astenga herî mezin, ji bo çareserkirina pîrsa Kurdî ew e ku, iradeke Kurdan ya siyasî û hevgerî tune ye.

Ev yekê jî her tim dikare tesîrekê ge- lektî cidî li ser encamê bike. Ji bo ku Kurd di şert û zîrûfên objektîv yê troyî de zêde xwedî avantajên mezin nînin. Rewşa partî û tevgerên neteweyî li ber çav in. Struktûrên wan yê rêxîstîni piranî bê testîr bûne. Eşkere ye ku gelek hel û mercên hundûrî û derve bûne sebêbe vê bê istîqrariyê. Em bawer dikin ku ancax, bi iradeke siyasîya mûsterek ve, astengên nav tevgera neteweyîya gelê Kurd de karibin ji holê bîn rakirin. Bê şik, prosesa ku îro em tê de dijîn, ji bo sazîkirina platformeke welatparêz, xîsusiyetên gelekî gîhiştî lîhîwa dîke.

Platformek weha, de di çareserkirina pîrsa yekîtiyê de bikare rolekî bilîze û di vî warî de dikare bibe pêngaveke girîng. Ji ber vê yekê pêwîste ku partî, rêxîstîna û kesayet ji bo vê îrada siyasî rojekê berê xwe amade bikin. Berî her tiştî divê em di serî de bîkaribin vê belavbûn û rîzîna ku di tevgera me ya neteweyî de heye çareserîkin. Ji aliyê din de tiştekî gelekî muhîm heye, rastî em çî dixwazîn û daxwazên me çiqasî di- karin derbasî realîte bibin. Mercên objektîv û subjektîv yê di vê qonaxa me ya troyî de çî pêwîstiyê didin ber me. Em bi rastî çiqasî organîze û rêxîstîni ne. Em çiqasî amadene ku bîkaribin roleke diyar bileyîzin.

Bê şik, çara pêşîn, divê her çîre pîrs- girêkên ku di nav tevgera me de hene, bîn helîkin. Pêwîst e ev pîrsana di atmosferê demokratîk û azad de bîn muzakere kirin. Di platformên bi vî awayî de re neyê dayîn kû, hîr grûb û hêz bîkaribin xwe monopolîze bikin. Lewra, ev yekê ana di dawiyê de dikarin bibin sebêbe astengên mezin. Em di vê baweriyê de ne ku bi pêkanîna plat- formêke fireh a yekgerî, pêwîste hêzên netewî û rêxîstînen siyasî û demok- ratîk, insanên welatparêz li ser esasê programek hevbeş hêzên xwe bikin yek. Pêwîste ji bo vê konsensusê hemû grûb û elîtên tîgîhiştî bi awayekî gelek aktîv tê de beşdar bibin û bi hemû îm- kanên xwe ve piştevaniya xebatê nete- wî bikin.

Bush: Sûriye tawanbar e

Serokê Dewletên Yekbûyî yê Amerîkayê George Bush, di konferan- sekê de giranî da ser şer û hîlbijartinên Iraçê.

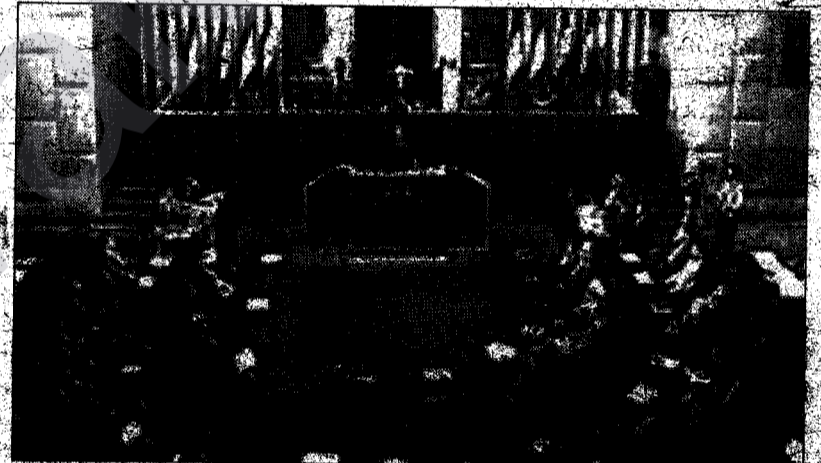

Amerîka - Serokê Dewletên Yekbûyî yê Amerîkayê George Bush, di konfer- ansê de giranî da ser şer û hîlbijartinên Iraçê. Bush got, ku hîlbijartinê karî li Iraçê gavên demokrasiyê bide avêtin.

Bush diyarkir ku di bûyerên Iraçê de bandora dewleta Sûriyê heye û ew bi alî- kariya terorîstan tawanbar kin. Wektî din got ku ewê zîrtên aborî û diplomatîk li ser Sûriyê zêdetir bikin.

Îranê gaz ji ser Tirkîyê birrî

Îranê gaza ku di ser Bazîdê re difrot Tirkîyê, sekinand.

Îran - Îranê jî ber sedemên nediyar, gaza xwezayî ji ser Tirkîyê birrî. Îrana ku berê 500 hezar metrekup gaz difrot Tirkîyê, her ku çû ev pîvan kêmkir û dawiyê jî bi temamî qût kir. Rayedarên şîrketa Botasê bi nameyek fermî serî li saziyên Îranê xistin û daxwaza agahiyê kirin. Ev bûyer di zîvîstana derbasbûyî de jî jî ber sedemên nediyar pêkhatibû.

Li Ewrûpa bazirganiya jinê zêde dibe

Rapora komisyona aboriya Ewrûpayê ya Neteweyên Yekbûyî eşkerekir ku sal bi sal bazirganiya jinan li Ewrûpa zêdetir dibe

Ewrûpa - Rapora komisyona ab- oriya Ewrûpayê ya Neteweyên Yekbûyî eşkerekir ku sal bi sal ba- zirganiya jinan li Ewrûpa zêdetir dibe. Li gora lêkolîna komisyonê, bazirganê seksê di salê de jî 5 milyarî heta 9 miyar dolari pere qezenç dikin. Di raporê de tê eşkerekirin ku li Ewrûpa bazirga- niya jinan bûye sektora herî me- zin. Herweha li Komarên Sovyetê kevin bi sedhezaran jin di bin zîrtî û zordariya zayendî de ne.

Christmas cejna Mesîhiyan pîroz be

Ji bo ji nû va vejîna Hz. Mesîh, (24.12) em wek heftenameya Peyama Kurd, cejna hemû Mesîhiyên dinyayê û Kurdên Mesîhî pîroz dikin.

Mesûd Barzanî li Mexmûrê û derdorê gel qebûl kir

Serokê PDKê Mesud Barzanî

Navçeya Mexmûr li navbera Mûsil û Hewlêrê ye û runiştinên wê Kurd in. Lê

Serokê PDKê Mesûd Barzanî li Selahadinê gelê Mexmûr û derdorê qebûl kir

rejîma BAAS Kurd ji Mexmûr derxistibûn, vir Erebizê kiribû.

Piştî azadkirina Iraqê Kurd di sa ve-geriyan cihên xwe. Mexmûr hîn ji girêdayî Mûsilê ye, lê Kurd dixwazin Mexmûr bi Hewlêrê ve bê girêdan û bikeve bin kontrola hukumeta Kurdistanê. Mesûd Barzanî diyar kir ku „divê zilm û neheqiyên li-Kurdan tîn kirin, bi dawî bê. Lê gava hinek bixwazin di sa mafê Kurdan pêpes bikin, wê gelê Kurd mafên xwe yên tabî biparêzin.“

Wezîrê Derva yê İngiltereyê Jack Straw

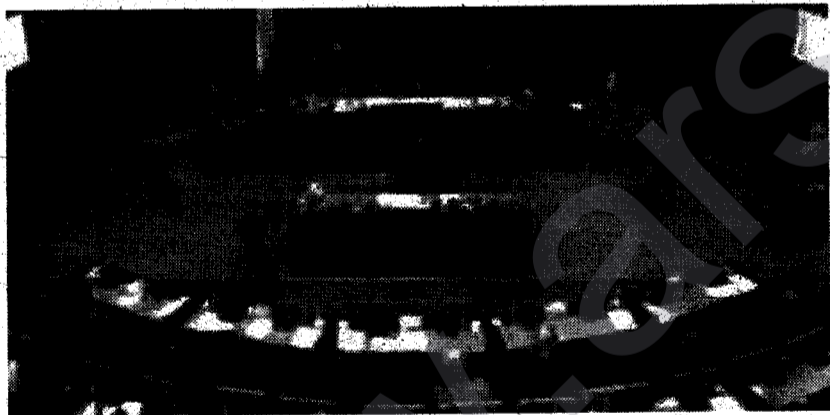
Jack Straw serdana Kurdistanê kir

Peyama Kurd/Hewlêr - Wezîrê karên dervê yê İngiltereyê Jack Straw roja 22ê vî mehê Kurdistanê - Başûr ziyaret kir.

Jack Straw bi serokê PDKê Mesud Barzanî û serokê YNK Celal Talabani re hevditinek kir. Li gorî agahdariyên çapemeniya Kurdistanê Başûr di vî hevditînê de li ser pirsê Kerkûkê û hîlbijartinên Iraq û Kurdistanê hat sekandin.

2 roj berê ji serkwezîrê İngiltereyê Tony Blair Iraq ziyaret kiribû.

Hukumeta Iraqê ji bo awareyên Kerkûkê 50 milyon Dolar veqetand

Peyama Kurd/Hewlêr - Serokwezîrê Iraq Şad Allawî di civînekê encumena niştimanî Iraqê de ragihand ku di butçeya ji bo sala 2005 de, 50 milyon dolar ji bo veqerandina awareyên Kerkûkê veqetandiye. Awareyên Kerkûkê di projeya Erebkirina Kerkûkê de di dema

rejîma BAAS de ji Kerkûkê hatibûn koçberkirin.

Ji sedî deh runiştvanên Kerkûkê niha di xêman de dijîn û ew hemû Kurd in.

Di sa rêxistinek mirovî ya Amerîkî 70 milyon dolar ji bo awareyên Kerkûkê veqetandiye.

Gelê Kerkûkê ji komîsyona hîlbijartinê gazindan dike

Komîsyona hîlbijartinan formên hîlbijartinê nade hemû taxên Kurd ji bo ku hejmara Kurdan kêm bê nivîsandin

Peyama Kurd/Hewlêr - Heta niha biryara maddeya 58. ya qanûna îdareya dewleta Iraq nehatiye bi cih kirin. Ew çar navçe; Çemçemal, Kekar, Kifri û Duzxurmarû nehatine ser wîlayeta Kerkûkê. Ew Erebên ku di dema rejîma BAAS de li vir bi cih bûne, hin nevegeriyane cihên

xwe.

Her wisa buroya hîlbijartina Kerkûkê hîleyek mezin li neteweyên ne Ereb kirine. Komîsyona hîlbijartinan formên hîlbijartinê temam nade taxên Kurd ji bo ku hejmara Kurdan kêm bê nivîsandin.

Hovîtiya dewletê û nexwestina cudayetiye

Ömer Özmen

Di 21ê Çiriya paşîn 2004 de, li navçeya Q soserê ji aliyên hêzên dewletê ve êrişek hat lidarxistin. Di encamê êrişê de zarûkek 12 salî bi navê Ugur Kaymaz tevî bavê xwe Ahmed Kaymaz, hatin gulebarankirin û jiyana xwe ji dest dan. Piştî vî bûyerê heftek şûn de, li Şemdinanê şivanekî bi navê Fevzi Can ji aliyê hêzên taybet ve hat kuştin.

Ev buyeran di medyayê da belavbûn û hatin bihistin û ser rojeva rayagiştî di demeke kurt da tesîra xwe nişan da.

Demê berpîrîstiyarê Apo yê Brukselê Leyla Zana ji bo dewletê ketibû nav xebata lobîçekirinê û digot: „*Li Tirkîyê êşkence sistematîk nîne û di warê mafê mirovan de gavên grîng hatine avêtin*“ ev bûyerên hovîyane qewimîn.

Encama van buyeran bi serê xwe diyar dikê ku, li Tirkîyê guhartinên zagonan û lobîya Leyla Xanim bi kartîne, çav-boyaxkirin e.

Piştî van çalakîyên dewleta Tirk, gelê Kurd, carek din ket nav kolanên bajarên, hêzên êrişkar bi tundi şermezar kir.

Lê mixabin ev çalakîyên girseyî, ji aliyê hinek aktorê di nav DEHAPê û rêxistinê „sivîl“ de hatine bicîhkirin ve dihatin îstismarkirinê. Ew slogan û pankartên bi fêlbazî hatibûn amadekirin, béguman ne li gorî daxwaziyên beşdarvanan bû. Ji konseptê îmralityê hatibûn bijartin. Bîr û daxwaziyên dewleta Kemalîst dianîn zimên. Dema çav-nasek bîyanî li van pankarta binêriya, wîyê bigota. qey Ugur ê belengaz û bavê xwe ne ji terefê dewletê ve, lê ji terefên Kurdên welatparêz ve hatibûn şehîdkirin. Çimkî, xusumetê pankart û sloganên, ne pêşkêşê hêzên dewletê

bû. Aktorên xwepêşandan organîze kiribûn, xusumeta pankart û slogana pêşkêşî Kurdên welatparêz kiribûn. Digotin „Ayrilikçiliga hayîr“

Eşkereye ku ji kevintirin de, çiqas kesên ku behsa doza Kurd kirîne hene, ji terefê kevneperest, faşîst û rayedarên dewletê ve bi navê „Ayrilikçi“ tîn tawanbarkirin. Bêjeya „Ayrilikçi“ ar gumana dewletê ya fermî ye, ji bo Kurdên welatparêz hatîye navlêkirin.

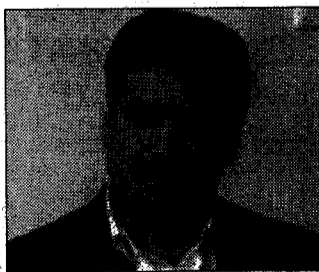
Meriv dikane bêje girseyîya beşdervanên xwepêşandan hemî welatparêzên Kurd in, birîndar in û bi hêrs in. Lê mixabin, ji bo ku neperwerdekirîne niyeta van aktor û pankartên pêşîya xwe hîn tedernexistine. Her weha li gorî zilm û zora li ser wan berdewane, ez-dikanîm bibêjim, eger zagonên fizîkê dest-bîdya, wanê rahîştana kêr û meqes û tevrê xwe û sînorê Kurdistanê ji Tirkîyê biqetandana.

Ev rêxistinê „sivîl“ ên ku dane du parazvanê komara demokratîk û dixwazin naveroka armanca doza Kurd vala derînin, gelo çiqas „sivîl“ in. Divê bê nîqaşkirin. Di sala buhurî de destûrname bi navê „Serokatîya Ofîsa pêwendîyê bi civatê re“ ku girêdayî SEKRETERÊ Giştîyê Konseya Ewlekarîya Netewî ye, di xapemeniya Tirk de hat eşkerekirin. Ev destûrname di raya giştî de „zagona dewletê ya bîngehîna a illegal“ tê binavkirin. Di destûrname de di bin navê „Serokatîya Ofîsa sazî û Dazgehan“ de, ji bo rêxistinên sivîl xaleke pir balkêş cih girtiye Wehaye:

„Ji dervayê hêzên çekdarên Tirk, di nav hemî sazî û dazgehên kamûyê de, di hiqûkên taybetî de û di hikmê zatiyan de (Weqif, sendîqa, holding êwd. û sazîyên din de, li ser pêşniyara sekreterê giştî û erêkirina Serokwezîr bi miweqet organên Perwerdekirinê, plançekirinê û tetbiqatirinê tîn damezrandin.

Kurd li Kerkûkê li dijî terorîstan meşyan

Ev dawiya sebra me ye, emê mafê xwe bistinin

Dr. Kemal Kerkûkî

PK/ KTV- Li Hewîca çar hemwelatîyên Kurd hatin kuştin. Ji bo vî Kurdan li dijî vî bûyerê li Kerkûkê meş kirin. Dr. Kemal Kerkûkî di vî meşê de axaftinek kir û sersaxiya xelkê xwest û weha got: „Hewîce bûye bîngeha terorîstên ku hemû problemên Mûsil, Bakû û Kerkûkê bi destê wan çêdibe. Ev dawiya sebra me ye, emê mafê xwe bistinin.“

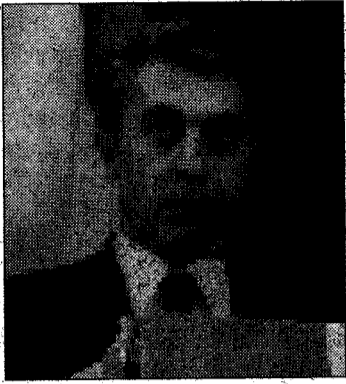
Sala nû pîroz be!

Efendi-Kulturzentrum
Adelenstr. 23
Duisburg Hochfeld

Peywendiyê Biwa jimare
Telefona bike bu Zêdetîr Pêzanîn
Tel.: 0173-615 23 43
Tel.: 0176-244 669 36

Bazarîya YE û Tirkiyê dewam dike Kurd hê jî ne yekdeng in

Keya İzol - Stockholm

Civîna bala ya YE ya 17 ê Kanûnê dawî hat. Piştî gotûbêjên "dijwar" YE û Tirkiyê, di gelek xalan de mutabiq nebûn. Naskirina resmî ya Qibrisê yek ji wan astengan bû. Lê dîsa jî herdu alî li ser berdewamiya şirkîyatîya xwe lihevhatin (konsensûs) pêk anîn. Bi gotineke din YE hetta 3 ê cotmeha 2005an careke din wext da Tirkiyê ku di pirsê Qibrisê de helwestên xwe biguherînin û Qibrisê resmî nas bikin. Maça (hemberî) herdu terefan wek dihat texmîn kirin xelas nebû lê hetta 3 ê cotmehê hate texîr kirin. Terefê tirkan dayîna tarîxê wek serketin destnîşan dikin, medya wan "lihevhatina" diroki wek destkeftî ji bo Tirkiyê dinirxînin. Dewletên YE jî li ser vê pirsê di nav xwe de xwedî helwestên cuda ne. Li ser pirsê endametiya Tirkiyeyê yekîtiyê fikrî di nav dewletên YE de pêk nehatiye. Derveyî helwestên resmî, nerazîbûna raya giştî ya ewrûpî jî, divê em ji bir nekin. Hejmarek mezin ya xelkên di nav YE li hember endametiya Tirkiyê disekin, bi xwepêşandanên girseyî nerazîbûnên xwe yê tûnd diyar kirin. Ev yeka îşaretên rojên dijwar tîne holê. Lê ji ber sebebên diroki (têkiliya tirkan û Ewrûpa) û ji ber sebebên stratejîk û aborî YE naxwaze dev ji Tirkiyeyê

berde. Encama civîna Brukselê bi gotineka din "navbergirtinek" bû.

Bi baweriya min Tirkiyê hetta vê tarîxê wek berê jî çawan xwe guhert di pirsê Qibrisê de jî ewê helwesta xwe biguherîne û wan resmî nas bike. Lê hê jî ne diyar e ku piştî wê de YE çi helwest bigre. Ji ber ku şertên YE tenê bi pirsê Qibrisê ve nehatiye girêdan. Gelek pirs-girêkên din li pêşya endametiya Tirkiyê hene. Ji wan şertan xwanê dike ku hem YE û hem jî Tirkiyê li ser rastîyê hem-fikir in; ku ew halî hazir di rewşa îro de ji bo hev nehazir in. Lê herdu alî jî bo nêzîkkirina van cudahiyan xwe ji bo pêvajoyêke dîrûdirê amade dikin. Li gor van rastîyan rojêva muzakereyan wê pêk were û di bin stîya van pirsan de wê bîna meşandin. Yanî YE hercar guherandinên ku ji Tirkiyê tenê xwestin bîna bîra tirkan, wan bigre bin mercegê. Di dirêjeyayîya vê pêvajoyê de heke Tirkiyê erkên xwe bicîh bîne di nav 10-15 salan de dibeku bikaribe ji bo endametiya hazir be.

Encama civîna Brukselê li gor daxwaza dilê YE û Tirkiyê nebe jî, li gor baweriya min herdu alî jî di hin hedefên xwe de biserketin. Wek nimûne; bi tu awayî nebehskirina pirsê kurd jî bo rejîma Tirkiyê serketinek mezin bû. Lê pêvajoyê berdewam e. Salên pêş me wê zêdetir nîşana me bide gelo kîjan alî zêde tawizan daye yan jî şertên xwe li ser yê din ferz kiriye.

Heke em wek terefê kurdan vê pêvajoyê binirxînin bi hêsanî dibînin ku rewşa me baş xwanê nake. Kurd wek teref jî xwe di resmîyê de tunebûn. Daxwazên kurdan hetta rojên dawîyê jî ne diyar bûn. Daxwaznameya ku ji aliyê 200 kurdan li Le Monde û Herald Tribu-

ne hat belav kirin di nav raya giştî ya YE de dengê dernexist. Gava em çarçova bazariya alîyan dinîhêrin dibînin ku ev belavok tesîrek li ser van hevdiyan jî pêk neanî. Lê li Tirkiyê jî bo "şikandina" tesîra wê daxwaznameyê bi destê medyaya û rejîma Tirkiyê qiyamet hate rakirin. Daxwazname wek yê Leyla Zana û hevalên wê hat lanse kirin û bi îxanete hate îtham kirin. Wek encam hejmareke mezin yê kesên ku înzayê xwe avêtibûn navên xwe paşde vekşandin. Piştî wê jî wan kesan li gor daxwaza rejîma Tirkiyê dev avêtin hin daxwazên kurdan derveyî xwe û jî wê rojê û hetta îro jî wek hêzeke "reserv" (cigir) ji bo qebûlkirina tirkan xebata lobîyê û berdevkiya wan dikin. Ev bûyer careke din şanî îna da ku ev daxwazî li gor prensîb û helwestên hevbeş nehatiye amade kirin. Bilakis, fikrên heterojenî ya siyasî bûye bîngê jî bo vê bîyanê. Li gor baweriya min ev "ceribandîna" ne li gor rastîya kurdan bû, mixabin zerarê wê ji kara wê zêdetir bû.

Yên mayî û kesên ku navên wan di listeyê de nebûn dest bi muneqeseyek bêmane kirin. Kurd ku divêbûya di vê pêvajoyê girîng de wek teref xwanê bikirana careke din bihev ketin û hemû enerjîyên xwe di mineqeseya hundirîn ve derbas kirin. Ev mineqesê hê jî di sewîyêke nizm de berdewam dike. Tevlihevî û belavbûna hundirîn ya siyasî îro mixabin ji bo derve wêneya hakimî ya kurdan e. Rejîma Tirkiyê kêfxweş e ku "daxwazên" kurdan hatin feşîl kirin û di encamê de herweha kurd bihev ketin. YE careke din şahidê neyekdengbûna kurdan bûn. Kurd careke din di pirsêke diroki û jiyandî de xwe ji mustewayê amatoriyê xelas nekirin, loma jî nikaribûn mora xwe li gotûbêjan bixin. Tevî ku herkes (YE, KT û Kurd) dizane ku pirsê kurd jî pirsê Qibrisê girîngtir e jî

ev yeka tu car wek pirsê esasî nehat rojevê civîna Brukselê. Di vê pêvajoyê de kurd terefê ku qet nikaribû daxwazên xwe yê rewa bîne ziman bû. Loma jî herî zêde zerar dit.

Berpirsiyarîyê mezin li ser milê hemû kurdan welatparêz de ye. Bi tevayî rewşa ku em tîde gelek xirab e. Divê em ji xeletîyan dersan derxînin, li gor berjewendîyên netewî û rastîya xwe ya siyasî plana pêşerojê bikin.

Bi baweriya min di warê siyasî de kurdan bakur di nav xwe de bîne du beş. Divê ev herdu grûb jî hev safî be. Beşek, wek li jor min behs kir, êdî bi her awayî di xizmeta rejîma Tirkiyê de ne û di wê manê de ne netewî ne. Ew grûb îro herweha li pêşya yekîtiya kurdan bûye astengek mezin. Ji ber ku destê wan de îmkânên aborî û medyayî mewcûd e ew dikarin bi rêya van awantajên hê jî hejmareke mezin kurdan di bin kontrola xwe de idare bikin.

Kurdan derveyî van, (rêxistinên siyasî, sivil, demokratîk û şexsiyetên kurd) di nav xwe de xwedî konsensûseki siyasî nebin jî lê belê helwestên wanî siyasî li ser bîngêha kurdewarî û netewî pêk hatîye. Ev muştêrek di roja îro de faktorekî girîng û diroki ye. Kurdan ku xwe di vî grûbî de dibînin divê zûtirîn wext jî bo pêkanîna yekîtiyêke siyasî hemû hêzên xwe seferber bikin. Dûrişmên siyasî yê kurdan çiqas zelal û diyar be perspektîfên û vîzyonên me yê jî bo pêşerojê ewqas fireh û li gor hedefên me yê siyasî şikil bigre. Tesîrkirina raya giştî ya YE jî vê yekîtiyê derbas dibe, herweha pêşilêgirtina û bêtesîrkirina helwestên îxanetê jî dîsan bi vê awayê dikare

Celal Talabani Em dev ji Kerkûkê bernadin!

Celal Talabani bajêr derxistîye û bi cîhkirina Ereban demografiya Kerkûkê xira kiriye.

Kurdistan New / Newroz.com - Sekretêrê Giştî yê Yekîtiyê Nîştîmanî Kurdistan (YNK) Celal Talabani bi Konsolê Amerika yê bajêr Kerkûkê Peter Thomson re hevdiyanek

fiya Kerkûkê xira kiriye. Herweha Talabani rapora William Ingleton ku di salên 1950 de li Kerkûkê konsolî kiribû, bîbirani û got: "Wek ku di vê rapore de xuya dibe di wan salan de li

Kerkûkê nişansa Ereban li dora jî 40-50% bû. Lê îro nêzîkî 70-80% ye." Bi berdewamî Talabani peyamek ragihand gelek Kurd û got: "Bila bawer bikin ku em dev ji Kerkûkê bernadin." Endamên politbûrê jî diyar kirin ku Kerkûk jî bo kurdan pirsê stratejîk e û serokatiya Kurd di pêvajoyê şerojê de dev ji Kerkûkê berneda ye.

Konsolê Amerîkî Peter Thomson: Kerkûk bajarekî Kurdistanê ye.

Piştî civîna Konsolê Amerîkî Thomson bi Serokwezîrê Herêma Silêmaniyê Emer Fetah re hevdiyan kir. Thomson di derbara mijara Kerkûkê de got: "Şika me tune ye ku Kerkûk bajarekî Kurdistanê ye, di vê mijarê de tu kes nikare şik bike, em jî wek gelek Kurd difikirin. Em dixwazin pirs bi riya diyalog û di çarçoveya xala 58an de bîna çareser kirin."

Bakur û Başûr bi hev re xwedî li Xoşnav kirin

Prof. Dr. Kemal Xoşnav

Li bakurê Kurdistanê li balafirgeha Amedê serokên belediyên bajêr, HAK-PARê û gelek welatparêz li cendekê Profesore xwe xwedî derketin

Peyamnêr - Rektore Zanîngeha Silêmaniyê û endamê mekteba siyasî ya YNKê yê kevî Prof. Dr. Kemal Xoşnav di 19ê mehê de li başûrê Kurdistanê bi merasimeke mezin hate veşartin.

Li bakurê Kurdistanê li balafirgeha Amedê serokên belediyên bajêr, Partiya, HAK-PARê û gelek welatparêz li cendekê Profesore xwe xwedî derketin û hetta Morga nexweşxaneyê Amedê birin.

Mîrasa Gundan

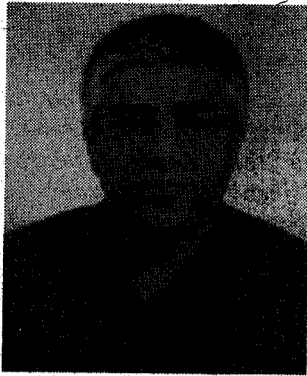
Felat Dilges

Îro xetera herî mezin, ango talûka herî xerabkar a li pêş civata Kurd, gav bi gav hundabûna zimanê Kurdî ye. Kurdistan, wek axa ku miletê Kurd li ser dijiya û sikir hê ji diji, li cîyê xwe ye. Sînorên wê yê coxrafi û dîroki, her çiqas ji alî hinekan ve werin redkirin jî kifs in. Tu kes nikare axa Kurdistanê bide ser piştê xwe, bar bike û bibe dereke din. Ev ax, ev cih, ev welat her û her li cihê xwe bû. Beriya me Kurdistan ji jî gellek millet, dewlet û medeniyetên cihê re detyîti û welatî kiribû. Wek ax, heta ku dinya, ango gerîneka ku em li ser in hebe, wê Kurdistan ji li cihê xwe be.

Li Bakûr, emrê Kurdistanê bi jiyê (emrê) zimanê Kurdî ve girêdayî ye. Bi mirina zimanê Kurdî re wê Kurdistan ji bimire û navê wê nemîne. Ev yek ji bo perçên din jî weha ye. Belê li tu perçeyekî, zimanê Kurdî bi qasî Bakûr ne di xeter û talûkê de ye. Îro hêvî Basûr e, li vî perçê welat hêvî jindar e. Çimkî gelê Kurd, bi saya xebat û tekoşîna xwe, bi saya şehrezayîya rêberîya xwe ya siyasî, karîbû zimanê xwe li ser lingan bihêle. Li vî perçê welat, tevgerên siyasî yên Kurd hergav rûmet dan zimanê xwe û di pîrsa zimân de xwe li sistî û bexîretiyê dananîn. Bi saya vê yekê îro zimanê Kurdî, zimanê xwendin, nivîsîn, perwerdeyî û dewletê ye. Bi saya vê dozê, êdî zimanê Kurdî, zimanê fermî yê dewleta Îraqê ye.

Bi kurtî di pîrsa zimân de, qibleha Kurdên Basûr, hergav Kurdistan bû. Herçî li Bakûr e, tevgera siyasî ya Kurd, xên ji hewldana çend hêzên biçûk, tu car di pîrsa zimânê Kurdî de xwedan vîzyon û armançek rast nebû. Hêza siyasî ya ku pistî sala 1984an, di qada netewî de piştgirîya gel sitand û tu car nehişt ku reng û dengên cihên hebûna xwe biparêzin, di pîrsa zimân de ji siyaseta asimilasyonê re bû alîkar. Eger ev hêz, li zimanê Kurdî xwedî derketa û bi rastî jî hêzeke welatperwer û Kurdistanî bûya, îro siyaseta Kurd evqas şikest nedixwar, evqas nediket nav dest û lingan. Qedera vî siyaseta jî, niyet û mîsyona wê çî dibe bila bibe di destê zilamekî de nedima. Niha Kurdistan, avahiyên xwe yên netewî yên ku ji kaniya zimânê Kurdî xwedî dibûn çekiribûn.

Miletê Kurd ê ku tenê di van salên dawî de 40- 50 hezar şehîd da, wê 40- 50 hezar dildar û parastvanên zimânê Kurdî jî deraniya. Eger li gel 40-50 hezar şehîdî, 40- 50 hezar xwendevanên zimânê Kurdî hebûna, em cardin evqas sefil û perîşan nediman. Eger me karîbûya di vê demê de bi hezaran nivîskar, bi sed hezaran, bi milyon xwendevanên Kurdî derxista, niha em di siyaseta de li gonaxeke pir cihê bûn. Niha ruhê Kurdistanî yê ku bi zimânê Kurdî jî hebûna xwe bi zimânê diparêze, bi milyon Kurdî re hebû. Hingê tu kesî nikaribû ruhê Kurdistan, bir û bawerîya

Kurdan a xwe bi xwe îdarêkirinê bikuşka. Hingê tu kesî nikaribû hêviya avakirina dewleteke yekbûyî û serbixwe jî bikuşta. Wek xeyalekê be jî, wê di dilê miletê Kurd de bijiya. Belê ji ber ku ziman hat kuştin û piştê Kurdistan di pîrsa zimân de şikest, îro li Bakûr kes qala otonomiyê jî nake. Xeyala dewleteke Kurd, bi saya serê „hevalan û serokatîyê“, ji bo îro mirî ye. „Serokatîyê“ ev xeyal, ev ruh kuşt.

Çirokên Komara Demokratîk û Kemalîzmê wek hêvî nîşandan, hêza xwe jî şikestina zimân dîstînin. Proja Kemalîzmê ya herî esasî, ji ser axa Kurdistan û Enedolê rakirina zimân û kulturê cihê bû. Kemalîzm zimankujî, kulturkujî, xwînmijî ye. Li dinê tu îdeolojiyek bi qasî Kemalîzmê li hember rengdariya zimân û kulturê nîne. Dîsa li dinê tu millet, di pîrsa kolonyalîzmê de bi qasî Kemalîstan jêhatî û serketî nînin. Tu kes nikare di vê yekê de avê li destê wan bike. Ne Îngilîz, ne Fransîz û ne jî kesên din. Ku biqewime, tu kes nikare bi qasî wan emperyalîstiyê jî bike. Eger ne wusa bûya, şerê emperyalîstiyê yê ku beşdar bûnê û tê de şikestin, wek şerê rizgariya netewî nîşan nedidan. Guhartîneke rejîmî, wek avakirina dewleteke nû bi dinyayê nedidan daqurtandin.

Kemalîzm wusa li ser dilê Kurdan û welatê wan rûnistiye ku hê statuyêke Kurdan û welatê wan tune. Ecêbek weha giran, sosretek weha mezin li tevahiya dinê nehatiye dîtin. Bi sedan biryarên netewên Yekbûyî, dewleta Îsailê, di pîrsa Filistinê de wek dewleta dagîrker binavdikin û nîşan didin. Filistin, wek welatekî dagîrkirî, li gor Serrastkirinên Laheyê, li gor Peymana Cenevreyê û li gor Peymana Netewên Yekbûyî xwedan hin mafan e. Van peymanên ha, mafên gelê welatekî dagîrkirî jî kifs kirine û wek dewleteke dagîrker, divê Îsrail van peymanan bînpê neke. Gava ku kir, tevahiya dinê li hember xwe dibîne.

Lê yê Kurdan, bi ser ku sed qat ji Filistinîyan perîşantir in û bi nufûsa xwe deh caran ji Filistinîyan bêtir in, doza wan ji ya Filistinîyan bêtir mafdar e, di qada navnetewî de his ji wan tune. Çimkî statuyêke wan tune. Dewletên ku welatê wan dagîrkirine, eger navê welatê wan û hebûna wan qebûl bikirana, îro wê cardin rewşa Kurdan çetir bûya.

Li Bakur siyaseta Kurd xitimiye, ji raya xwe, ji riya xwe averê bûye. Sedemê bîngêhî e vê averêbûnê şikestina zimân e. Tu cihêtiyek Kurdê bêziman û Tirkekî tune. Kurdê bêziman, ji ruhê Kurdistanî yê rastîn jî bêpar e. Kurdê bêziman, dil û neçarê Komara Demokratîk e.

Di zimân de, damara „mêraniyê“ ya ku hê jî me li ser lingan dihele gund in. Qet em xwe nexapînin, em mîrasa gundan a dawî duxwin. Ev mîrasa Kurdî bûn e, Kurdîti ye. Çimkî mileteki ku êdî zarûkên wî bi zimânê wî napeyivin, di doşeka mirinê de ye, li ber zikratê ye.

Perwîn Cemîl; „Kurd 40 milyon in û li Kurdistanê dijîn“

Bruksel - Seroka Buroya Kurdî ya pêwendî û Agahdariyê li Brukselê Xanim Perwîn Cemîl li ser biryara YE ya 17 Çiriya paşînê daxuyanîyek weşand. Wekû tê zanîn konseya Ewropa biryar girt ku mizakere bi Tirkîyê re di 3ê Çiriya peşîn 2005an de dest pê bikin.

Perwîn Cemîl dibêje „Kurd, bi giştî, dixwazin ku Tirkîyê bibe endamê Yekîtiya Ewropî, lê bi mercê ku ew xwe demokratîk bike û mafên Kurdan nas bike.

Kurd dizanin ku Yekîtiya Ewropî li ser mafên mirov û mafên hindikayîyan gelek radiweste, lê ew hemî napejirînin ku Kurd bi «hindikayî» bînin bi nav kirin Ne Dewleta Tirkîyê û ne jî PKK ferzend (firset) didin Kurdan ku xwe bi awakî

xurt pêk bînin. Em hêvî dikin ku di dirêjayiya salên vî diyaloga Yekîtiya Ewropî-Tirkîyê de meydanêke demokratîk çêbibe û bihêle ku hemî Kurd beşdarî jiyana siyasî bibin. Û em hêvî dikin ku Peymana Lozan, a 1923 dubare (tekrar) nebe.

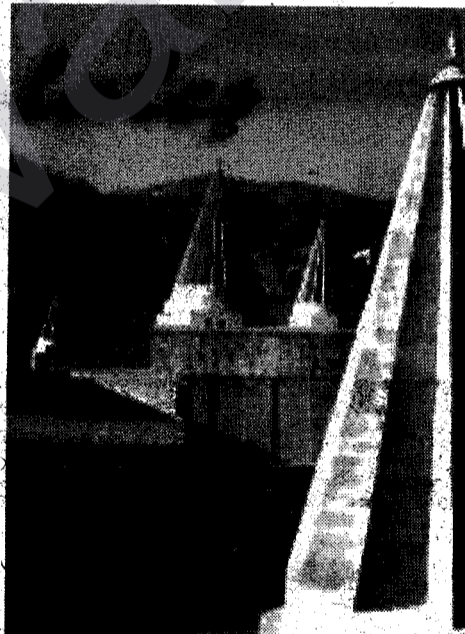
Daxuyaniya PSK ê

Partiya Sosyalîsta Kurdistan PSK, di 18.12.2004an de li ser destnîşankirina nîqaşên Yekîtiya Ewropayê daxuyanîyek bela kir. Di daxuyaniya xwe de PSK, ji hêzên welatparêzên Kurd xwest ku di pêvajoya nîqaşên Yekîtiya Ewropa de bi hev re kar û xebatên hevbeş bikin. PSK, di daxuyaniya xwe de weha

dibêje:

Em bang li hêzên welatparêzên Kurd dikin û dibêjin, ku „ji bona pêkanîna rêxistin û dezgehên legal li ser bîngeha welatparêzî û demokratîyê, werin em destê xwe bidin hevdu. Werin em bi destanîna mafên xwe yên netewî û demokratîk bi hev re kar û xebatê bikin.“

Batizmiya Kurdên Êzîdî pîroz be!

30ê mehê cejna Kurdên Êzîdîyan e

Dibêjin Pîr Ali rişavê rehbekî bû. Mirovekî qenc û xwedî keramet bû. Pîr Ali jî Dêrdil radibe û tê aliyê Torê nav Êzîdîyan. Bi qencî û kerametên xwe, xwe dide qebûl kirin û xelk jê hez dike. Ji ber vî Êzîdîyan Torê yekê meha sala nû bi navê „Batizmi“ yê bixêrhatina Pîr Ali pîroz dikin, kêf û şahiyê dikin. Pîr Ali piştî bi heftakê xwe bera nav xelkên çolê dide. Çolî jî ji bo bixêrhatina wî piştî serê salê bi 5-6 rojan (5-6: 01) cejna Batizmiyê pîroz dikin. Di vî cejnê de sewal tînan gurandin û kêf û şahî li dardikevin.

Em wek xebatkarên Peyama Kurd cejna Batizmiya Kurdên Êzîdî pîroz dikin.

Agahdarî

„Bitte Hammargren och Stefan Dahls“ e Swêdî Tam bêbextiyek aşkere li Gelê Kurd dikin!!!

dibêjin ku „Kurd di tevkuştina Ermen û Suryanan de, rolek aktîf îyistîne“!!!

Ev ne tenê di çapemaniya Swêdî de derketiye, her wisan jî di çapemaniya İngiltere û Amerîkayê de jî derketiye.

Rewîst e her Kurdê welatparêz beşdarî vî Protestoyê bibe. Navê xwe li jêrê binvîse û li me vegêrine. Em ê vani nava bi namêya protestoyê, ku me nivîstiye bidin Utrikespolitiska Institutet, (Institutaya politîka derve) ku di destpêkê de ev ifîra karîye:

NAV:
PASHNAV:
BAJAR:

Gorane Cano
Kurdish Library House - SARA
www.saradistribution.com
FAX: +46 8 33 12 29

Ali Baran:

„Mamut Baran pira stranên min e , ez ji Kaniya kilasikên Kurdî me“

Peyama Kurd: Hunermend Baran te kengi û çawa dest bi muzîka Kurdî kir? Di dema we de Kurdî gotin ewqas ne di rojevê de bû, çî li ser te testî kir ku , tu Kurdî bistî?

Ali Baran: Min berê heft saliya xwe dest bi muzîkê kiribû, li ber karikan min tim dahol

lêdixist, sitran digotin (ev dahol ji kuli-kê-bekmezê dayika min ji min re çêkir)

Bavê min Mahmud Baran Ozanekî bi nav û deng bû. Di mala meda Keman, Saz û Çembûş tim hebûn, lê Kalkîkê min ji li Kemanê dixist, kemanekî mezin, li Violina mezin dîda.

Di mala me de tim Mewan hebûn, dihatin û bavê min ji distra, dayika min ji li ser Qetlîama Dêrsimê distra. Di 1938an de di serhildana Dêrsimê de ji Mala me 23 kes Kustîne, Navên me hemî navên wan e, dayika min ji me re tim qise dikir ku ew çawa bûbû, çawa şewitandibûn. Mala Seyid Turabî û Hesen sitranên ku Bavê min dibêji bi pirantî liser Serhildana dêrsim in, ev li ser min pir tesir kiribû û min qet ji Tirkan hez nedikir, ji bo wê ew welatpêrêzî bi min re çêbûbû.

Tu di çertên çawa de, di bin tesira kulturek çawa de mezin bawî? Kîjan hunermendan li ser te tesir kiriye?

Çawa min berê got, bavê min Mahmud Baran Hozanekî bi nav û deng bû û tesira wî liser min pir e, sala 1963 diçe Radyoya Anqerê bi zimanê Tirkî distre lê zimanê wî Tirkî kême, Tirkî rind nizanibû. Lê re dibên gerek tu bi Tirkî dersan bigre, lê Mahmud Baran ev qebûl nekir û sala 1965 çû Almanya û li bajare Heidelberg dest bi kardike. Sala 1975 çû rahmetê lê kaset û CDyên Mahmud Baran hene. „Mamut Baran Pira stranên min e , ez ji Kaniya kilasikên Kurdî me“ lê tesira H.Cizrawî, A.Cizrawî. Meyremxan, Qaus Aga ji li ser min ma, ez wan bi zarokî zanim, Radyoya Bexdayê, Iranê û Êrivanê me tim û tim vedikir û guhdarî dikir.

Cara ewilî tu li ku, li kîjan şevê peşdar bawî û bi Kurdî sitran gotin, heta niha çend Kasetên te hene?

Min li mekteba ewilî sitranên Tirkî digotin, sala 1968an min Tembûr lêdixist û sitran digotin. Kurmancî cara ewilî sala 1976 an li Hozatê Dêrsimê di şevê ku Hevalên min şoreşgeran amade kiribû derketim sehnê û min Kurmancî got, lê Polîsan li wêderê hicûmê sahnê kirin, dixwestin min bigrin, hevalên min ez di paşre revandim, paşê ez çûn hemû şevên derdore Dêrsimê û Iskenderûnê, du caran çûm İstanbulê, sala 1977an li Diyarbekir, di Sinema Dilanê de di şevê de Polîsan ez girtin û nêzîkî 2 mehan di hepsê de mam û paşê ez berdîm. Lê ez reviyam min welatê xwe terk kir û Sala 1978 hatim Ewropayê, li Ewropa ji muzîka xwe dom kir. 1982an kaseta yekemîn „Lo warê“ çêkir û muzîka profesyonelî dest pêkir. Sala 1984an kaseta xwe „Dere Heptaxan“ çêkir, di 1987an de kaseta sisyay „Ey Dêrsimê“, çêkir, bi wê kasetê Baran di nav gelê xwe de pir deng da. Sala 1989an de kaseta çaran „Helebçe

û Zindan“ çêkir, di sala 1991ê de „Çene çene“ çêkir û sala 1992an bi Pasaporta Alamani, bi biyaniya Almanya vegehiyam Türkiye û 1993an de kaseta çaran „Destema“ bi Arif Sag re çêkir, di sala 1995an de min kasetek konzertî çêkir (ev bi Radyo û Televizyona Almanan re çêbûbû, ji bo Almanan e) Sala 2000 de kaseta „Evina Me“ çêkir.

Di tevgera azadiya Kurdistanê de, di pêşvebirin û azadkirina civatê de rola hunermendan û bi taybetî ji ya muzîkê çiyê?

Rola Hunermendan Pir û pire lê gerek hunermend şûna xwe bizane, lê gerek li pêşiya siyaseta herin, gerek paşde nemînin, yê ku hunermend dibîne, siyaseta nabîne, ew bi çavêkî din dinyayê dibîne û di rexnekirina xwe de bi çavê siyaseta vanan li dinyayê nanerin. Hunermendan Kurdan gerek bi şev û roj bixebitin, siyaseta dinê nasbikin û ji bo Kurdan ji ditin û rexneyên xwe bêjin. Bi siyaseta vanan re gerek em şer nekin lê xulamokên van ji nebin, ji bo wê karê me zor e. Ji bo, azadiya welatê xwe em mecbûrin ku li ser xetekê bisekin, lê ev xet

ne ditina siyaseta be, ev ditina hunermend be û ji bo welatê xwe perspektîvêkê bide. Muzîk zimanekî serbixwe ye, ku ji dîlde tê, di nav wî de xeletî nabe, xapandin tune, ew dilê kesê din nerm dike, dikelîne û fikr û ra-

lê em li ser harmoniyê nesekintne, em li ser melodiyên disekin, ev kemasiyek me hebe hunermendan Kurdan e. Lê em li ser harmoniyê û zêde deng çêkin lê gelê me ji me tam nake û amade ji nîne. Gel heta niha di nav şer daye, istiqrar di nav rewşa Kurdan de tune û xwendin di nav Kurdan de kême. Krîkên muzîka Kurdan ji kême in. Aborî û rewşa Kurd tim xirab e, azad nîne, ji bo wê gelê me pêşde neçaye ku muzîka xwe ji pêşde her. Heta niha T.V. Radyo, xwiz kême bû, dixwazin em Tembûr xwe bigrin destê xwe û ji wan re halkan bawînin, ji bo wê ji em nikarin zêdetir xet çêkin. Gelê meye Kurdîstana başûr di aliye muzîkê de ji Kurdên Türkiye pêşde ye. Kurdên Türkiye hin ji bo, Mahsun Guhdarî dîkin, muzîka me bi salan qedexeye, wan hunermendan sitranên me bi zimanê Tirkî digotin. 2 kasetên min hatin qedexekirin, ez bi salan nikaribûm biçim Kurdistanê, lê ewê ku dixwazin peran qezenckin, muzîka me ya Kurdî xira kirin. Gutup Kizil Irmak, Kardes Türküler, F.Başkale û daha pir koin u Stranbêjan Kilamên min xira kirin.

Gelek hozan an ji komên Kurdan muzîka nêjen bikartînin, lê mîxabin gava mirov li wan guhdarî dike, bêhna muzîka Kurdî ji nayê, mirov nîzane bê ew muzîka Kurdî ye yan na. Ji ber ku otantîzma muzîka Kurdî, ruhiyeta klaman wenda

dertîza bike, an ji pirdengî be?

Çawa min go gerek Kurd ji bighêjin muzîka dinyayê lê gerek bingeha muzîkê Kurdî be. Insan gava guhdarî kirin, bêjin he wa muzîka Kurdî ye. Mesela muzîka Çînan, Ewropayîyan an ya Yûnaniyan belê ye, divê ya me ji belê be. Karakterê xwe biparêze, nasname hemwelatîya xwe hebe, wek gelê xwe ew ji karakterê xwe biparêze, lê harmonî yan ji pirdengî ji hebe. Dinya Global e, Rok-Cez u Bluza Kurdî ji divê hebe, zerar nîne lê ritm û melodîya Kurdî wînda nebe, bina Kurdî ku nebû tenê qiseyê Kurdî gotin nabê muzîka Kurdî.

Jiyam dînamîk e, diguhere, her hsa karê we yê muzîkê ji ne statîk e, yanî ne wek destpêk e. Di muzîka te de çend merhele hene? Tu yê pevajo ya karê xwe yê muzîkê çawa dinirxîni?

Ê raste, em nikanin stranên xwe yê ku berî 20-30 salî berê çêdikir û digot dom bikin, gerek em stranekê ji Arîfê Cizrawî ji nûde çêkin û bêjin. Lê bi rengêkî nûjen û modern, ne wek berê teslîta

A.Cizrawî bikin û em nikarin bibên dinya guherî û em ji wek muzîka dinyayê çêkin û muzîka Kurdî biguherin wek İngîlîz bêjin, ev şaş e. Dinya global e, gelê dinyayê nêzîkî hev dibin lê herkes bi rengên xwe û zimanên xwe ten nas-kin. Kes Kultur û rengên xwe bernade, ev dîba asimilasyon, ez li dijî wê me

Li gorî te îro muzîka Kurdî di çî rewşê daye? Di çertên troyîn de muzîkêk bi çî hawayî divê?

Muzîka Kurdî yê gavê imkana xwe pey-der pey çêdibe, imkan û çertên muzîka me e were giran giran çê bibe. Bingeha muzîka Kurdî bingehêkî kevî û devlemend e, lê bi salane qedexe û imkan dest nedîda. Lê hêdî hêdî berbi azadiya welat ve imkan çêdibin. Promotîona muzîka me heta niha tunebû. Kurdên meyan dewlemend têda kar pê nayîn. Ji bo wê ji ew sektorek mirî didîtin. Lê bi azadiyê ve hatiye girêdan. Eger ev Kurdên dewlemend ên kar dixwazin peran qezenckin dest bavêjin û imkan bidin hunermendan Kurd, TV û Radyoyên Kurdan zêdebin, imkanên me ji zêdetir dibin. Vê gavê li Kurdistanê Türkiye bazara wê xira kirine. Li Kurdistanê parçeyê Iranê imkanên wan tune, e başûr ev imkan zêdetir e. Li Sûriyê ji bazara wê kême, 20 milyon li Türkiye ye, esas bazar ji di wirde hebû. Vê gavê xirabû, kete destê Tirkan. Ew tim qedexe dikin û astengiyên derdêxin, korsan derdêxin.

Di pirantiya dewletan de rêxistinên hunermendan hênin, mafê hunermendan diparêzin. Çima hunermendan Kurd nikarin werin cem hev , pirsirêkên wan çine?

Eger Kurdistan çênebe beşê muzîkê ji vek wekîlek me neparêze, ev otorîta muzîka Kurdî nebe, halê me xirab e. Ji bo ku otorîteyek tune, yanî vek GEMA yek yan ji Edîsonêk nîne ku muzîka Kurdî biparêze. Gerek ev Partî û Komelê pêşiya hunermendan negrin, astengiyên rakin û alkariya wan bikin. Ji bo muzîka Kurdî divê hunermend û berpirsiyaran Partî topt hevbin. Edîsonêk-vek firmayekê çêkin ku bikanibin stran, kilam, lawîk, dîlokên Kurdî biparêzin. Kilamên me dîroka me ye, dirok ji ya hemû gelê Kurd e. Gerek em li ser wê yek bin. Ziman, ax, dîrok, muzîk û ala Kurd e me hemû Kurdan e. Gerek li ser wan 5 ser-tan em yekbin.

Birayê Baran di pêşerojê de çî planên te hene?

Vê gavê ez li ser Kasetekê-GD muzîkê dixebitim, dixwazim zedetir. li welat biminim. Ewropa ji bo min xelas bû. Ez li vir weki girtiyekî zindanê me, berê em mecbûr bûn li vir bimatin lê niha em dikarin herin welatê xwe. Ji bo wê ez dibêim gerek em li ser axa xwe bimirin, ez naxwazim li xerîbistanê herim goristanê.

Ji we re zor sipas, gelek mehmûn bûm û ji hemû xwendevanên Peyamê re silav û zêr.

Hewpeyvîn: Seyitcan Kurij

Civata ku Kek Hemreş lê bûya, ziman kurdî, mijar kurdayetî bû...

Kek Hemreş Reşo, berî du salan Roja 27ê çileyê pêşin 2002 çû ser dilovanîya xwe. Ez wî û hemû şehîdan û kedkarên kurdperwer ku ji nav me koç kirine, bi rêzdari bi birtinim.

Dema ez li ser komputurê rûniştim, fikirim, ezê çi binivîsim? Dest pê bikim, Kek Hemreş li Semsûrê hatîye dinê naha ji li gendê xwe di stara axa Kurdistanê de ye, û jiyana wî binivîsim, helbet dê tişteki kêm bûya. Min xwest behsa aliyekî wî bikim ku em ji û nîştin, nu ji bikarin jê istifadeyê werbigirin.

Civatên wî hatin bira min. Di derbarê wan civatan de tiştên balkêş li ber çavên min derbas bûn.

Civatên Kek Hemreş, civatên Kurdî bûn, ew bertim bi kurdî dipeyivî. Ev taybetiyekî wî bû. Gelek ji kesayetên bakurê Kurdistanê di civatên xwe de bi Tirkî diaxivin. Ew gelek caran dibêjin « di mûneqeseyên siyasî de Tirkî ji me re hêsantir e. » Lê ji rehmetî Kek Hemreş re, di mûneqeseyan de bi Tirkî axivî zehmet bû. Kek Hemreş zêde qedrê Mir Celadet û birayê wî Dr. Kamûran Elî Bedirxan digirt. Xuyaye wextiyet û tenbîhen Bedirxaniyan li ber wî bûbûn prensîbên jiyantî: Wî bi kurdî difikirî, diaxivî, dinivîst û dixwend...

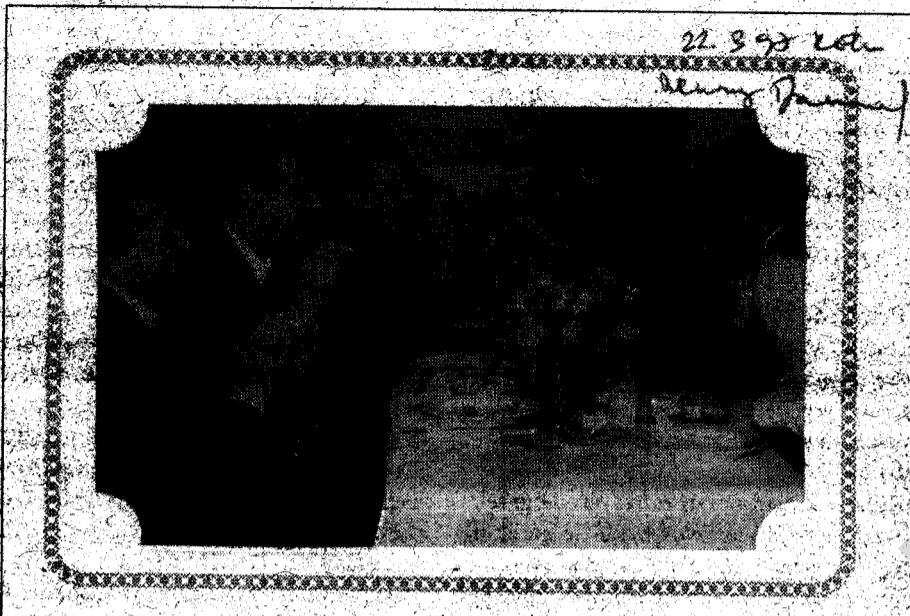
Civata ew lê bûya, zimanê wê Kurdî bû. Li wan civatan hertim di derbarê doza Kurd û Kurdistanê de dihat peyivîn. Eger pir bêgav (mecbûr) nemaya bi Tirkî qise nedikir. Carna hin heval û dostên ku Kurdiya wan qels e li civatê amade dibû, wan kesan ji hewl dîda ku bi Kurdî qise bikin. Wan hevalan di xwest Kek Hemreş ji bin barê axavtina Tirkîyê rizgar bikin. Ji xwe Tirkîya wî jî, Tirkîya salên şêstan bû, wekî Osmanîya nu. Carna ew ji dikeniya û digot: « Bavê Tirkîya min ya kevin e, munda wê derbas bûye! » Lê Kurdiya wî pirr zelal, modern û xweş bû. Ew yek ji xebatkarê heja ye zimanê Kurdî bû.

Mijara civatên ew lê jî, wekê ziman, her Kurdayetî bû. Eger mijar tişteki din bûya jî, piştî demekî vedigeriya ser doza Kurd û Kurdistanê.

Di vê derbarê de, sempêhatiyekê min dilşa hoye, dixwazim wê ji bo we, xwendevanên eziz binivîsim.

Sal 1997, çend roj berî Newrozê, Kek Hemreş telefonê min kir. Got «E, binêre, Semsûriya dengbêjê te anîne Kolnê, «şeva Adiyamanî» çêdikin, Ismet Abê telefonê min kir em dawet kirin, werê emê bi hev re herin. Qesta wî jî «dengbêjê min», Kahtali Miçê, ji Ismet Abê jî, pis-mamê wî Dr. Ismet Turanli bû. Min jî û Kek Hemreş jî ji dengê Miçê hez dikir. Min got baş e, Kek Hemreş em herin.

Roja 22ê adarê 1997 em bi Ismet

Ji destê çepê Bayram Ayaz, Hemreş Reşo, Dr. Ismet Turanli. Ji destê rastê dora duyemîn Kahtali Miçê û mêvanên din

Abê re çûn «şeva Adiyamanîyan», şev li Kolnê di «Maksim Düşün Salonu» de çêbû. Em çûn cihê şevê. Taybetî jî her tixtorîya wî, xelk hemî Kek Dr. Ismet nas dikir, gelek ji wan Kek Hemreş jî nas dikir, yê şexsî nas nadikir ji navê wî bihîstibû. Organîzatorên şevê, em li masayekê li pêş dan rûniştin.

Dema em ketin hundir û em bêneki rûniştin, bi rastî min xwe hinekî xerîbê civatê dît. Min kesê nas nedikir û şev jî, ji serî û heta binî şevêkî Tirkî. Dengbêjê mahallî kilamên Tirkî distirîya. Min tê derxist ku Kek Hemreş jî bêhna wî teng bûye. Lê em herdu jî ji ber qedrê Kek Dr. û mahzûnmanan man bêdeng. Piştî nîv saetê tê derbas nebû, berî ku tevî programê biba, Kahtali Miçê ket hundir û rast hat cem me, maseya em lê rûdin. Xerîhatina Ismet Abê, Kek Hemreş, min û yê li masayê me kir. Dilxweşî û rêzdariya xwe, bi dîtina Kek Hemreş û Dr. Ismet, wek mêvanê wan ye min kir.

Kek Hemreş, bi kenîn û dilşahi ji Miçê re got: « Ez dengê te gelek hez dikim. Ev mêvanê me jî xelkê Licê ye, ew jî ji dengê te hez dike, em herdu jî sempatzanên te ne! » Miçê, bi ûstûbê dengbêjan gellî li Kek Hemreş ve gerand: «Hûn ser serê min ser çavên min hatine! Kek Hemreş, tu û Ismet Abê roniya çavên min in. Mêvanê te, mêvanê min e ji ew jî ji Licê heta vê derê ser sera ser çavan hatiyê!» Min, spasîya ciwanmêriya wî kir, qedrê daye me, me jî lê ve gerand. Me dest bi Kurdiya şerî kirîye, Tirkî jî dora me dîrket çû. Tenê carna Ismet Abê bi çend gotinên Tirkî dilxweşiya xwe li civata me dîreşîne û hew...

Hêdî hêdî kêfa Kek Hemreş geş bû, ew behntengîya me herduya ya destpêkê bi dawî hat. Civata dora me bû civata kurdî, Miçê mikrofona jî dengbêjê li maseya me girt û bi Kurdî carek din bi nav xerîhatina me kir û dest bi kelama xezalê kir.

Nuha ji min re gelek zehmet e kêfxweşiya xwe ya wê demê bi gotinan bîna zimanê Dilgeşiya Kek

Hemreş ji ya min bêhtir bû. Û ji xwe jî kêfa Kek Ismet re gotin nebû? Ev wêneya ku min dan hevalên Peyama Kurd ji bo çapê, ez bawer dikim wêneya wan deqîqeyan e. Vê wêneyê Kek Dr. Ismet diyarîyê min û Kek Hemreş kir. Ya wî ez bawer dikim di arşîva wî de ye. Kek Ismet bi destnivîsa xwe tarîxê û gotina Newrozê ser nivîstîye û imza kiriye. Wek bîranîna Ismet bi rêzdari pêşkêşî Kek Hemreş dikim.

Şev bi stranên Kurdî nema, ji wê derbas kir. Ismet Abê ji xwediyê salonê re got, agirê Newrozê dadin. Lê rewşa salonê ne mûsaft bûn. Digel wê jî anin pembû kirine tepsiyekî û erşê (Raki-ya Tirkan) lê reşandin û agirê Newrozê dadan. Kek Dr. Ismet dest pê kir di ser agirê de çil da û bi rêz, Kek Hemreş jî û em gis, me di ser agirê Newrozê de çil da.

Belê, em ku ketin hundir, şevêkê stranbêjên Tirkî bû. Civat bi Tirkî bû û minesebê ne Newroz bû, konsêra Kahtali Miçê bû. Lê piştî şevê bû şeva Newrozê û zimanê civatê bû Kurdî!

Helbet piştî Kahtali Miçê stranên Tirkî jî gotin. Û piranî bi Tirkî got. Kesên amade bûn nehatibû Newrozê û stranên Kurdî, ew hatibû konsera Kahtali Miçê ya Tirkî.

Lê bi amadebûna Kek Hemreş li wê salonê, reng û naveroka şevê guherî. Tiştê xweş, qet kes jî aciz nebû. Eger Kek Hemreş ne li wê derê bûya, ewê şevê ne Kahtali Miçê bi Kurdî distirîya û ne ji agirê Newrozê dihat dadan.

Kurdayetî ev e! Cihê mirov biçê, eger pê re, zimanê Kurdî û Kurdayetî jî bigihe wê derê û ager bikare wê salonê ji destê Tirkî û Tirkîyeyê hinekî rizgar bike, mirov dikare bêje, ew karekî serfirazî ye.

Civatên Kek Hemreş lê amade dibû, bi piranî zimanê Kurdî û Kurdayetî lê peyda û xurttir dibû.

Di dû salîya dilovanîya Serokê PDK-Bakur Kek Hemreş de, em carek din wî bi rêz bi birtinim.

Bayram Ayaz

Di dû salîya wefata kek Hemreş de, em wî bi rêz bi birtinim

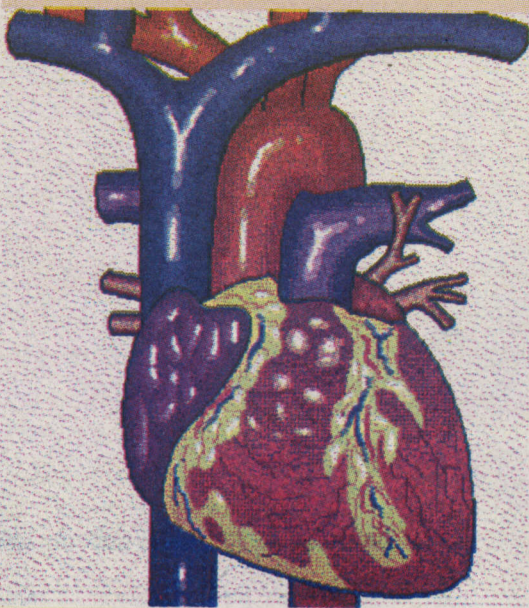
Di 27ê çileyê pêşin 2002ê de, Serokê PDK-Bakur, kek Hemreş Reşo, berî du salan Roja 27ê çileyê pêşin 2002 çû ser dilovanîya xwe. Ez wî û hemû şehîdan û kedkarên kurdperwer ku ji nav me koç kirine, bi rêzdari bi birtinim.

Dema ez li ser komputurê rûniştim, fikirim, ezê çi binivîsim? Dest pê bikim, Kek Hemreş li Semsûrê hatîye dinê naha ji li gendê xwe di stara axa Kurdistanê de ye, û jiyana wî binivîsim, helbet dê tişteki kêm bûya. Min xwest behsa aliyekî wî bikim ku em ji û nîştin, nu ji bikarin jê istifadeyê werbigirin.

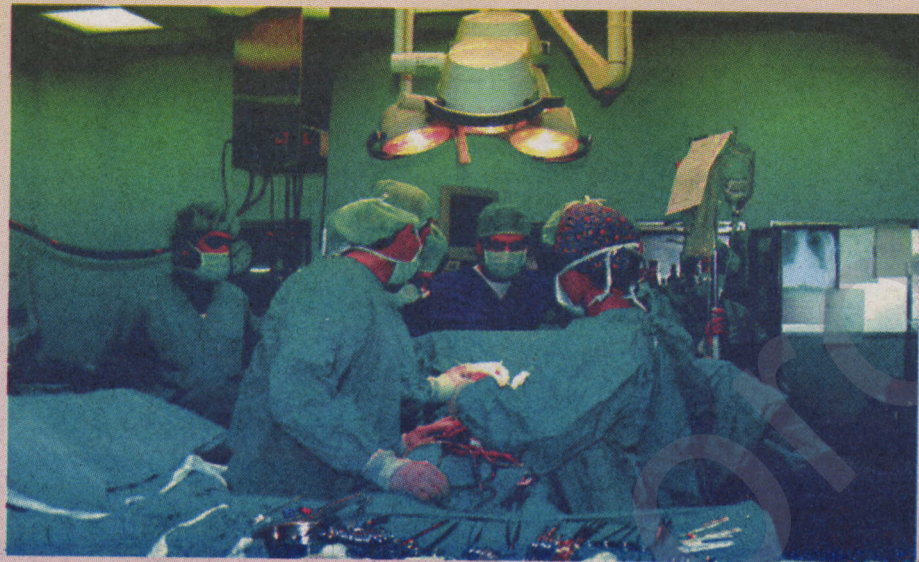
Civatên wî hatin bira min. Di derbarê wan civatan de tiştên balkêş li ber çavên min derbas bûn. Civatên Kek Hemreş, civatên Kurdî bûn, ew bertim bi kurdî dipeyivî. Ev taybetiyekî wî bû. Gelek ji kesayetên bakurê Kurdistanê di civatên xwe de bi Tirkî diaxivin. Ew gelek caran dibêjin « di mûneqeseyên siyasî de Tirkî ji me re hêsantir e. » Lê ji rehmetî Kek Hemreş re, di mûneqeseyan de bi Tirkî axivî zehmet bû. Kek Hemreş zêde qedrê Mir Celadet û birayê wî Dr. Kamûran Elî Bedirxan digirt. Xuyaye wextiyet û tenbîhen Bedirxaniyan li ber wî bûbûn prensîbên jiyantî: Wî bi kurdî difikirî, diaxivî, dinivîst û dixwend...

PDK-Bakur

Dil

rin ku, ev ji bandora nexweşiyên din, peyde dibe. Carna kare ji înfeksiyona romatizmayê ji çêbibe. Perikardît kare ji bandora romatizmayê, elemgirtina Gurçikê, jana zirav (verem-tuberkuloz), Tifo, nexweşiyên qapaxên dil, înfeksiyona qirikê û.w.d, pêk bê. Bi piranî bi xort û ciwanan re peyde dibe. Bi înfeksiyona kîsikê dil re, der û dora dil dêşe, bêhnçikandin û tirs destpêdike. Gava înfeksiyon derbas dibe, ava ku ketiye kîsik tê vexwarin. Lê carna zarên kîsik ci bi ci zeliqandî dimînin. Di van ciyên zeliqandî de carna kils tije dibe. Nexweşiyek giran e. Bi operasyonê (ameliyatê) derbasbûna wê gengaz e.

Wi çaxî bêhngirtin zehmet dibe û kuxik destpêdike. Ji vena re Astim'a dil tê gotin.

Înfeksiyona Baz'ên Dil (Miyokardît)

Sedema wê, nexweşiyên mîna: Romatizma, tifo, Difterî û.w.d (û wekî din) in. Sedemek din ji ev e ku, înfeksiyona kîsê dil kare xwe çeng bike ciyên

çavreşî çêdibe. Dil hêdi lêdixê û di laş de av dicive Ji ber ku, sedema herî mezin xwarin û qelewbûn e, divê xwedanê vê nexweşiyê kîloyên zêde bavêje. Bê agahiya Doktor divê tevgerê neke. Kiloavêtina zêde ji nebaş e û mêzêna bedenê serûbinê hev dibe. Ji bo vê jî li gor şîretên Doktor bilivin.

Qrîza Dil

Sedema qrîza dil a herî girîng Kolesterol (bez û rûnê nava xwînê) û xitimandina damarên dil e. Gava damarên dil ji ber kolesterolê dixitimîn, gera xwînê radiweste û ev dibe sedema qrîza dil û mirinê.

Dil, di deqîqekê de 60 -80 carî xwînê pimpeyi laş dibe. Ew pimpeyek pirr bi hinner e. Gera xwînê girêdayî pimpekirina dil e. Gava dil xwînê li laş pimpe dibe û lê digêrîne, bi xwe ji pêwistiya bi xwîn û xwarinê dibîne. Ev xwîn bi riya damarên bi navê Koronerê tê ser dil û dil xwedî dibe. Gava di xwînzemên (arter, serkaniya xwînê) Koronerê de aloziyek çêdibe, di damarên Koronerê de kêmasî tîn holê. Xitimandina damaran yek ji wan kêmasiyan e. Xitimandina van damaran dibe sedema negerîna xwînê û di jêdera vê de, di sînga meriv de êşek xurt peyde dibe û pê re qrîza dil û mirinê tê holê.

Hinek nişan û alametên qrîza dil ev in.

- ✓ Di qefesa sîngê de tengayî, perçiqîn, giranî û nereheti..
- ✓ Li pi (mil, kolînk), stû û mil (çeng) belavbûna êşa sîngê..
- ✓ Sergêji, bêhişketin, xwêdana sar û gazînen qefesa sîngê..

Bi vî awayî xwe ji qrîza dil biparêzin

- ✓ Tûtîne neksînin..
- ✓ Li tansiyona bilind miqatebin û kontrol bikin
- ✓ Xwe ji rûn, xwê û kolesterolê biparêzin..
- ✓ Fêki û hêşinayiyê zêde bixwin..
- ✓ Kîlwê xwe normal bigrin..
- ✓ Di malbata we de nexweşiya dil hebe sererast saxtî bibin..
- ✓ Nexweşiya şekir bi we re hebe, li gor mercên wê bilivin..

M alzarên laşê mirov hewceyî xwarin û Oksijênê ne. Ji bo ku, çêbûna maddeyên bi zirar bîn bidûrxistin, pêwîste xwîn bêwestan li lês bigere. Ji vê tevgerê re gera xwînê tê gotin. Divê xwîn ji avzêmekê bê pimpekirin da ku li temamê laş bigere. Gava ev pimpekirin tunebe xwîn nikare tevgera xwe bike û li lês bigere. Leбата ku xwînê dilivîne û li laş digêrîne dil e. Diwarên dil ji sê tebeqan pêk tê. Tebeqa hundur, a nêvî û a der. Mezinbûna dil wek buks'a mirovekî ye. Dengê Dil ji guvaştin û sistbûna wî derdikeve. Gava ew sist dibe û tê guvaştin deng derdixê. Gera xwînê bi alîkariya qapaxên Dil çêdibe. Di her lêxistinê de dilê mirov 50-60 centîmetrekup xwîn dipijiqîne. Di her lêxistina Dil de 1,4 kilogrammetre kar tê dîtin. Dil, di deqîqekê de 4-6 litre xwîn dipijiqîne. Xwîn, di deqîqekê de 6 carî digere. Ji bo vê jî karê ku, dil di rojekê de dibîne, digihê heta bi 20 hezar kilogrammetro. Dil, wek motora laş e û vî karê giran jiyaneke dûr û dirêj berdewam dibe.

Nexweşiyên Dil

Înfeksiyona kîsikê Dil (Perikardît)

Dil, di nava kîsikê de daliqandiye. Ev kîsikê dil e. (yan jî kirasê dil). Ev kîsik kare ji hundur de înfeksiyonê (iltîhabê) bigre. Ji vê elemgirtinê re Perikardît tê gotin. Ev nexweşî pirr kêmtê dîtin. Li der û dora dil perçiqandin çêdibe û kîsê dil brîndar dibe. Carna sedema vê nexweşiyê nayê dîtin, lê tê bawerki-

Mezinbûna Dil

Gava meriv zêde dixebite û dikeve stresê, dil jî li gor wê zorê dide xwe û dixwaze xwe li gor wê tempoyê bipîve. Gava ev tîrê neke, zorê dide xwe û bêhtir xwînê dipijiqîne. Ji bo vê jî divê zêdetir binepîxe û tevbigere. Gava dil dinepîxe û firehtir dibe, pê re diwarên

dil jî qalindtir û bihêztir dibin. Bi firehbûn û nepixandina dil re, mezinbûna dil jî tê holê. Vexwarina zêde jî dibe sedema mezinbûna dil. Kesên ku zêde bîra vedixwin, karin zûtir têkevin bin bandora nexweşiya mezinbûna dil. Gava qapaxên dil qenc neyên girtin jî ev nexweşî kare serî hilde. Ji ber xwîna ku, ji maldamara mezin tê, paş de vedigere. Di girtimayîna qapaxên dil û di vexwarina zêde de (a alkolê) tevgera dil serûbinê hev dibe û ji vê nexweşî peyde dibe.

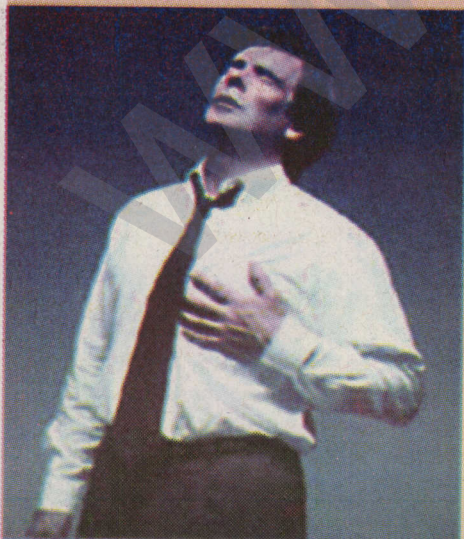
Jarbûna Baz'ên (kas-adale) Dil

Dil, xwe li gor tevgera bedenê dilivîne û dipîve. Beden çiqasî di keftelefte de be, dil jî hevqasî dixebite û zorê dide xwe. Xebat û stresa zêde a lês dil jî bi xwe re diwestîne. Gava dil jar dibe, di reh û damaran de xwîn kom dibe û baş nagere. Gava xwîn baş negere, zorê li damaran dibe û tadê digihîne wan. Wi çaxî xwîn dinuqute nav lebatên hundurîn. Ji ber vê jî lebat (organ) dinepîxin û dêşin. Carna ev êş û jan zêde dibin û dibin sedema avgirtina zik. Wek ku, di paq û zik de tê dîtin, xwîn, kare têkeve nava Sorsorkê (kezêba sor) jî.

din. Bi jehrîketina ji alkol û fosforê jî sedemek ji wan e. Nexweşiyek kirêt e. Ji vê nexweşiyê, bêhnçikandin, çelqa dil, westan, jihaldeketin û astim çêdibe. Ev nexweşî tam nayê çareser kirin. Li xwe haybûn û diyet girîng e. Tevgera zêde bi zirar e. Heyecan (xof) nebaş e. Qehwe, çay û tûtîn qedexe ye. Divê alkol neyê vexwarin. Kesên xwedanê vê nexweşiyê ne divê di bin baldariya Doktor de tevgera xwe bikin.

Bez'girtina Dil

Du cûreyên bezgirtinê hene. Yek jê hundurê bazên dil bez digrin. Yek jê jî bazên dil bi xwe bez digrin. A yekem jî xwarina zêde û ji zêdebezgirtina laş çêdibe. Rûnên ku, di laş de nayên şewitandin, li laş û lebatan belav dibin û dibin sedema bezgirtina baz û rehên meriv. A duwem jî, ji jêdera (encama) hin nexweşiyên din pêk tê. Wêk: Pirs-girêkên qapaxên dil, elemgirtina baz û damaran, kilsgirtina maldamarên sereke, hinek ji wan in. Jehribûna fosfor û alkolê jî sedemek e. Di vê nexweşiyê de bazên dil dihîlin û dibin sedema çêbûna bezê dil. Di giranbûna nexweşiyê de, bêhnçikîn, qrîza dil, sergêji û

له بهر خاتری جاهیلان

د. ناراس عهبدولکه ریم - هۆله ندا

وهك چۆن قسه ی چه كیمانه ههیه، به هه مان شیوهش بیدهنگی چه كیمانه ههیه. دهگێزتهوه جارێك "مهولهوی" له مزگهوتێكدا دهیهوێ پیش نوێژی بكات. لهو كاتهدا فههرهنجیهكی له بهردا دهیب، بهر له دهسپێكردنی نوێژی، یهكێك له ئههلی جهماعهت به دهنگی بهرز پیتی ئهلی: "مامۆستا چۆن به فههرهنجیهوه نوێژی ئهكریت؟" مهولهویش بهبیدهنگی فههرهنجیهكهی دادهنی و دهست به نوێژی دهكات؛ پاش تهواو بوونی نوێژی، یهكێك له قوتابیهكانی پیتی ئهلی: قوربان بۆچی وهلامی ئهوه كابرایهت نه دایهوه و به قسهی ئهوه عهوامه فههرهنجیهكته دانا؟! مهولهویش ئهلی: بۆ ئهوهی نوێژهكمان نهچن.. كه قوتابیهكهی به سههرسوهرمانهوه دهپرسن: "چۆن؟!"; ئهوهیش ئهلی: ناخر من ئهزانم ئهوه كابرایه زۆر كالقامه، ههتاكو ئهوه جاهیلهم بۆ حالی ئهكره كه نوێژكردن به فههرهنجیهوه بێت یان نا ههر دروسته، نوێژهكمان ئهچوو..! بیگومان ئهوه بیدهنگیهی مهولهوی له ئاست ئهوه كابران كالقامه دا بیدهنگیهكی چه كیمانهیه، ئهگههچی سیاسیهكان به گشتی و ئهوانهی له مههر خۆمان به تابهت، زیاتر ههز به قسهكردن ئهكهن وهك له بی دهنگی، بهلام ئهوهی چیهكی سههرنجی منه ئهوه بیدهنگیه كه گوره بیانه له مههر ئهوه كیشانهی كه تابهتن به چاره نووسی عیراق و كوردستانهوه و تیکرای كیشهی حساس و چاره نووسان و تا ئهوه پهری راده، را و بۆچوونیان ناكۆکن و جیاوازن. مه بهستم لهو جیاوازییه گه و رانهیه كه له نیوان ههون و ستراتیژ و ئامانجه سههرهكیهكانی كورد و ئهوانی دی دایه له نیو عیراقد، وهك كیشهی "فیدرالی" و "سنوور و چاره نووسی ههریمی كوردستان" و "كهركوك" و "داها" و "هند له كیشه حساسهكان. كه ده لیم بیدهنگن مه بهستم له وه نییه كه قسهیهك نییه بیگهن، بهلكو ئهوهی ده لیم بیدهنگیهكه كه ده ره وهی خۆشیان له ئاست ئهوه كیشانه دا بیدهنگ دهكات. له راستیدا كهمن نین ئهوه سیاسهتوان و بریار به دهستانهی نیو عیراق به كورد و عه ره به وه كه ههركات قسه دیته سههر بهكلا كرده وهی جیاوازییه قولهكانی نیوانیان، بهوه پهری دلنیاییه وه ده لیم: "هیچ جیاوازییهكی ئهوتۆ له نیوانماندا نییه!" ته نانهت كه گر واقیعی جیاوازی و ناكۆکیه كانی شیان بهخه یته بهردم، پیت ده لیم: "بهلام ئهوه خالانهی له نیوانماندا هاوه بشان و ئهوه كیشانهی كۆمان دهكه ئهوه زیاترن لهو جیاوازییهی كه له نیوانماندان" بهر له ههركهس خۆدی ئهوه سیاسهتوانانه دهزانن كه ئهوهی له به ره تدا تیکرای لایه نهكان كۆده كاته وه ترسه، ترس.. ترسی ته قینه وه و مۆته كهی شههری نیو خۆ له نیو عیراقی هه لوه شاودا، هه لپه ساردنی چه ندین كیشهی حساس و یهكلا كرده وه یان ههر هه مان ترس له به شتییه وه را وه ستاوه، هه لپه ته ئهم ترسه وه هم نییه و جۆریك له لۆژیکی تیا به، بهلام ئه وهی لای من گرنگه خۆدی ئهوه شیوازه ی بیدهنگ بوونه له ئاست جیاوازییه كاندا و شار ده وه یان و دان پیا نانه پیا نندا، له كاتیكدا كه یهكهم ههنگاوی چاره سهری ههر كیشه یهك هه میشه بریتییه له دان پیا نان به هه بوونی ئهوه كیشه یه دا و ناسینی وهك كیشه یهكی نا ئاسایی، نهك خستنه په راویز و شار ده وه یه وه.. له راستیدا من بۆ خۆم نازانم كه داخۆ ئهم بیدهنگیه سیاسییه، تا چه ند بیدهنگی چه كیمانه یاخود نا چه كیمانه یه؟ هاوكات ئه وهی سهری لیده رناكهم ئه وه یه، داخۆ ئهم شههری ناو خۆیه كی پیتی هه لده سی و ئه نجامی ده دا؟ ئه گه ر پیم بلیی خۆدی عیراقیه كان به كورد و ئه وانیه دیه وه، من ده لیم نه خه یز بهلكو كۆكتیلێك له دهسته بۆیژ كه بریتین له "سیاسی نه خۆش ئیدی رهگه ز په رست بی یان كۆنه په رست یان دار دهستی ئهم و ئهوه، له گه ل باز رگانی شههر و ژه نه ره له كانی شههر" من كارم به هیژی ئیقلیمی و ولاتی دیه وه نییه، بهلام ئه وهی له ده ره وه ی ئهوه كۆكتیلێك شه ره وه ئیش دهكات خۆدی ئهوه هیژه سیحرییه شه ره انگیزانه یه كه جهنگا وه ره كان قور میش دهكا و تیکرای خهلك دهكاته رۆبۆتی شههر كه ر. به قه ناعه تی من زیاده ههر كهس ئه وهی دهستی له م دۆزه خه و هیچ دۆزه خیهكی تری شهردا نابیت خهلكی ئاساییه كه هه میشه یه كه مین و. دوا یه مین زه ره ره مند ی شه ره كانن، من دلنیام ئه وانیه ته ونی ههر شه رێك ده نیته وه له ههر ئاستیكی كۆمه لایه تی و فیکری و رۆشن بیری دا بن، له وه پهری چهاله تان، ویزی ئه وه پهری به دره وشتی بۆیه بیدهنگیه" نازانم چه كیمانه یاخود نا چه كیمانه كهی" سیاسیه كانمان دیاره ده بی له بهر خاتری جاهیلان بن، نهكا خواره خواسته بیقه ومیتن..! چ نه هاهمه تیه كه ئهم زه منه ی كه تیندا، جاهیله كان له هه موو كه سیک زیاتر گوینیان لینیگری و به قسه یان بكری... گه ر وا بن، داخۆ خۆدی ئه وانیه له بهر خاتری جاهیلان شتیك ئه لیم و له بهر خاتری ئه وانیش شتیك نالیم تا چه ند چه كیمانه قسه ئه كهن و تا چه ندیش چه كیمانه بیدهنگن؟! خۆ ئه گه ر ئهوه بیدهنگ بوونه یان چه كیمانه بیت، له راستیدا نازانم خۆدی ئهوه حیکمه ته چییه كه وا دهكات قور میشی قسه و بیدهنگ بوون به دهستی جاهیلان بیت..!

داستان : ههز له قوتابخانه ناكهم. پهيامی كورد: دايتك هونەر مند، چی ئۆه فیزبویت؟ داستان : ههر دايمك هونهرمهند نييه.. خالهكانم و باپيريشم هونهرمهند بوون. بهلام دايمك زۆر خۆش ئهوي... جارێك مامۆستا وتی ویتهی خیزانهكەتان له شیوهی ناژەلدا بکێشن. من دايمك وهك ماسیهكی رهنگاورهنگ دروستكرد له ئاویكدا. پهيامی كورد : خوشك و برات ههیه؟ داستان: بهلێ ديكان تهمهنی 7 ساله و

دهريان تهمهنی 4 ساله. پهيامی كورد: هيچ ماوه باسی بگهیت؟ داستان: ههز ئهكهم سوپاسی مامۆستاكه Frau Bindel بگهه لهگه مامۆستا شهمام و مامۆستا ئاری بابان و سۆزان خان و كاك دیاری و مامۆستا یاسین بهرزنجی و كاك شه میزان و كاك سۆزان. ههروهها كاك ئارام و تهله فزیونی گهلی كوردستان و مامۆستا بهیان زهرفی كه چاوپێكهوتتی لهگه ل كرم و هه موو مناله كانیش كه به شدار ی پرۆژه كه یان كرم له گه ل مامۆستا كاروان. هیوادارم كه گه وه بووم وهك دكتورێك یان شاره زا به كی ناژهل بچم بۆ هه موو شویئێكی دنیا. پهيامی كورد: هیوادارین سهركهوتوبیت داستان : منیش سوپاستان دهكهم

بیانییهكانت دهیان نهخشانده. كه بۆ ههردوو لایهك پرۆژه بوو؟ داستان: جیاوازییهكه زۆر بوو.. مندالانی كورد ویتهكانیان كاله، پر له رهنگه و زۆر جوان رهنگهكان له تهنیشت یهكتر دادهنن و زیاتر رهنگی سروشتین و په ره كه یان پرده كرده وه و جیگای سپی نه ده ما..

بهلام مندالی ئیره رهنگی زۆر توخ و تاریك بهكاردههینن و په ره كهش پر ناكه نه وه و زیاتر خانوو و ئۆتۆمۆبیل و جاده دروست دهكهن. پهيامی كورد : له ناو مندالانی كوردستاندا، هاوڕیت بۆ خۆت دۆزییهوه كه تامه بگۆرتهوه؟ داستان : نهخیز، دوا ی باسه كه وتم: كی پرسیا ری ههیه، كه سه پرسیا ری نهكرد. پهيامی كورد : ئایا ئهوه هونهرمهنده وات Waser Hunder بوو له كوردستان؟ داستان : نهخیز ته نها وهك كه ته لۆگ ره سه كه یان بینیبوو. پهيامی كورد : له موزیک و شیوه کاری و شانۆ ... ههز به کامیان دهگهیت؟ داستان : شانۆ له هه موویان زیاتر. پهيامی كورد : ئاره زووی ترت ههیه؟ داستان : پاسکیل و ته ماشا كرنی ژیا نی ناژهل. پهيامی كورد: ئه ی قوتابخانه؟

پهيامی كورد ئاماده ی
بلاو كرده وهی ريكلامه ی بازرگانی
و بروسكه ی پیرو زبایی و پرسه نامه
به نرخیكی گونجاوه

راكه یان دن
ئاگاداری خۆپته رانی خۆشه و بیست دهكهن، كه ده مانه ویت له سالی نویدا لۆگۆ Logo ی پهيامی كورد بگۆرین (به شی كرمانجی خوارو) به شیوه یهك كه له گه ل لۆگۆ لاتینییه كه دا گوته جار بیت، بپه خۆش حال ده بین به كه یشتتی پینستیا ر و به شدار یگان له پینسكه شكردنی جوانترین لۆگۆدا. ههر لۆگۆیهك په سندر كرا خا وه نه كه ی له لایه ن پهيامی كورد وه خه لات دهكریت.

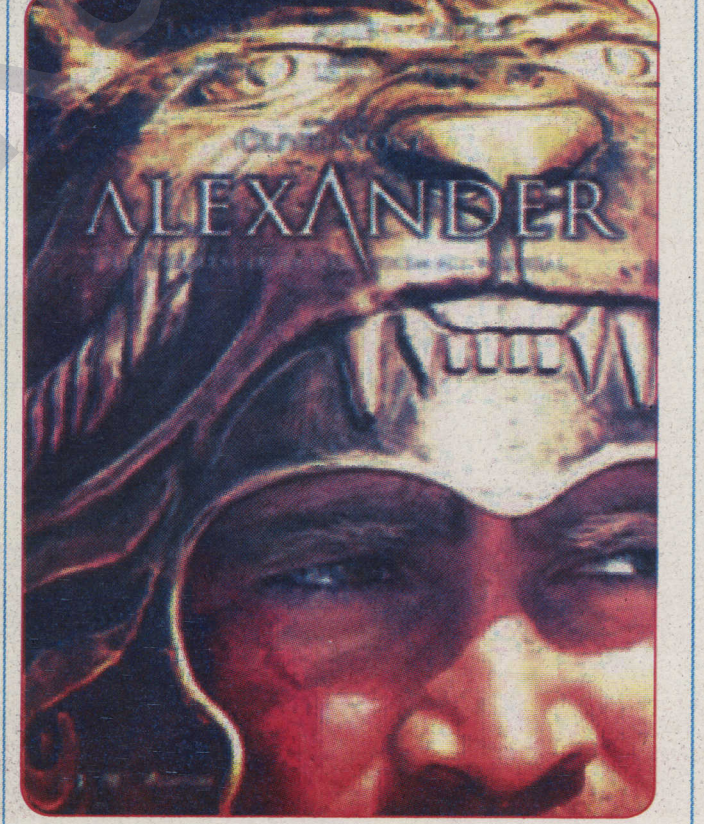
ئاژانسی توریستی
NEW PLAN
ئیمه ئاماده ی خزمهت كرده مار لاتیانی كوردی عیراقین
كوردستان له رینگای تاران وه
فیژای ئیران له ماوهی دوو هه شه تدا
له گه ل ههر بلیتێكی دوو سه ره ی تاران، سهردای خوارن له نیکترین ریسۆرسان له تاران به مۆزیکی زیندوو
بلیت بۆ سهرتاسه ری جیهان
هه می عه ر
کشتی توریستی
بۆ سهرتاسه ری جیهان
تاران له ۲۲۰ ٤٤٠

Thomas-Mann Str, 24
53111 Bonn
Germany
Tel.: 0049 (228) 180 24 34
Fax: 0049 (228) 180 24 38
E-Mail: info@newplan-travel.de
www.newplan-travel.de

"داستان"، بههرمهندیك بۆ دوواریژ

ناراسته كرد: پهيامی كورد: ئیمه له رۆژنامه ی پهيامی كورد وه هاتووین، ئهم كاته تاش. داستان: من (داستان علی) م، سوپاستان دهكهم پهيامی كورد: دهكریت باسی ئهوه پرۆژهیه مان بۆ بگهیت كه له كوردستان كرت؟ داستان : ئیمه ئهوه پرۆژهیه مان لیره (ئه لمانیا) كرده بوو.. مامۆستاكه مان به CD بۆی ئاماده كرم، كه ده رباره ی ژیا ن و به ره همی هونهرمهندیكی شیوه کاری بوو، پاشان دروستكردنی دیوارێك له سههر شیوازی ئهوه هونهرمهنده و منیش هه مان كارم له كوردستان دووباره كرده وه. پهيامی كورد : كاتی پرۆژه كه ته واو بوو، تا چه ند لای رازی بوویت؟ داستان : زۆر، ههزم دهكرد پرۆژهیهكی دیكه شهم بكردایه.. بهلام ماوه نه بوو. پهيامی كورد : جیاوازی هه بوو له نیوان ئهوه ویتانهی كه دهیان نهخشانده له گه ل ئهوه ویتانهی هاویری

بریار درا فیلمی ئهلكسه ندهری كه وه ره له یونان پینسكه ش بكریت

مهه دی جاف - سوید - داوهره یونانییه كان كه ژماره یان 25 داوهر بوو ده ستیان له وه هه وله كیشایه وه كه نه هیلن ئهم فیلمه ی كه به ره همی هۆلیوده و ریژه سوژه كه ی **ئۆلیهه ر ستونه** له یونان پینسكه ش بكریت . پینستر هه ره شه ی ئه وه یان ده كرد كی به ره هم هیته رانی فیلمه كه بده نه داگه له بهر ئه وه ی بر وایان وا بوو كه به ره هم هیته رانی فیلمه كه، ئه سه كه ندهری مه كه دۆنی كه لای ئونانیه كان ره رمزی مه زنی و گه و ره ییه، وهك كه سیكی (بی سیكسویل)* نیشان درا وه .. ئه لكسه ندهری گه و ره كه 32 سال ژیا وه، 300 سال پیش له دايمك بوونی مه سیح، فرمان ره وا ی یونان، پرۆژه لاتنی ناوهر است و نیو وهی ئاسیا بو وه.. پاش ئه وهی كه داوهره كان فیلمه كه یان له پیشوه ختدا بینی و دلنیا بوون له وهی كه فیلمه كه هیچ دیه نیكی له سه ر ئهوه مه سه له یه تیدا نییه و بینه رانی ش هه ست به وه ناكهن كه ئه لكسه ندهری گه و ره په یوه ندی سیكسی له گه ل هاویرییه كی گه نچی خۆیدا هه بو وه. * بی سیكسویل به كه سیک ده وت ریت كه په یوه ندی سیكسی له گه ل ژن و پیاو دا هه بیت .

به كوردی بدوی، به كوردی بخوینه، به كوردی بنووسه، به كوردی بیر بکهره وه!

Ji komê jinan kasetek muzîkê; „Lîlîth - Nîvîyê Ezmanê“

Almanya - Koma muzîkê ku tenê ji jinan pêk tê bi navê „Lîlîth- Nîvîyê Ezmanê“ kasete xwe ya yekemîn derxist.

Koma Lîlîth di sala 1999 an de li Stenbolê bi navê „Nîvîyê Ezmanê“ destbi xebata muzîkê kiriye. Ew niha li Berlinê dijîn û ewana bi kasete xwe ya yekemîn berhemên xebata xwe bi navê „Lîlîth“ pêşkêşî guhdaran kirin.

Koma jinan Lîlîth muzîka pirdengî çêdike, çûrbecur hacetên muzîkê bikartînin, lê ruhê klaman yê otantik xiranan.

Di kasete „Lîlîth“ de bi Kurmancî, Kirdkî, Almanî, Tirkî, Yîdişkî û Fransîzî 12 klam hene.

Koma Lîlîth xwe wisa dide nasandin: „Emî klamên jinan distên.“

marê ve kêmbin ji em dixwazim klamên gelêrî ku serpêhatî, hêvî, tirs, keder, kêfxweşî, evîn û karên jinan tînin zimên berhev bikin û hîsên xwe ji tev kin û bistrên.“

S A R A Navenda Arşîvxane & Lêkolînê

Navendek ji bo lêkolînê û bi nasîndana Wejê û Ferhenga Kurdistanî ye

Sêwed - Navenda belavkirina ziman, wejê & çanda Kurdî - SARA, di sala 1987ê de hat damezirandin.

Armanca yekemîn a Navenda Arşîvxane & Lêkolînê - S A R A'yê, armanca parastinê û bi nasîndana ew wejê û ferhenga kûr a Milletê Kurd e. Li ser vê rîya berfireh û mezin, SARA'ya „biçûk“ ta niha karên watedar û mezin bi rêxistinê.

Navenda Arşîvxane & Lêkolînê - S A R A'yê, di nav van hivdeh salên xwe yê çalakiyê de, ji bo parastinê û li dinyayê belavkirina ferhenga vî milletê hêja û mezin, bi civandina ser hev ya ji deh hezaran bêhtir pirtûk, govar, rojname û

materiyalên tével ên Kurdî, li nav wan çar navendên girîng ên wejeyî ya cîhanî, bêguman karekî bêhempa çî bi çî kiriye.

Navenda Arşîvxane & Lêkolînê - S A R A'yê, di hewildanên hem bi hezkirinê û hem jî bi nasîndana ferhenga kûr û watedar a milletê Kurd di nav milletên cîhanê de, karên payeberz daye pêş xwe. Ev erk û delametek li ser sanê me her milletperwerekî ye.

Kurdish Library House - SARA
www.saradistribution.com
FAKS: +46 8 33 12 29

Qedexa û sansurên li ser pirtûk, nivîskar û weşanxaneyên kurdî û herdu PENên KURD ku xwe kerr dikin

Ibrahîm Seydo
Aydogan

Di çapemeniya kurdî de ev hefteyek e ku nûçeyek balkêş belav dibe. Li gora nûçeyê, di « Rojên Wejeyî » de ku ji aliyê şaredariya Amedê ve tsal yê duymîn hatin pêkanîn, amadekarên mîhrîcanê nehiştîye ku pirtûkên weşanxaneyê Dozê ji li cem pirtûkên din bêne firotin û ew « qedexa » kiriye.

Di mîhrîcanê weha de ku li bajarekî kurdan û ji aliyê şaredariyê kurdan ve tê amadekirin, tevgera weha ku rêyê li ber weşanxaneyê kurdî bigire, nikare bê pejirandin. Digel ku du heb PENên KURD hene û gellek komeleyên nivîskarên kurd hene û gelek komeleyên mafên mirovan jî hene û digel ku ev nûçe li gelek deveran belav bûye, jî, di sa ji heta niha tu sazî û komeleyan deng li hemberî ve tevgera neheq dernexistiye. Ev jî diyar dike bê komele û saziyên kurd çawa ji pêkanîna berpirsiyariyên xwe bi dûr in û xwe çawa ji hin bûyeran re bi awayekî balkêş kerr dikin. Berê jî, gellek çaran hatiye dîtin ku hin sazî an jî kovar an jî rojnameyên kurd (an jî kurdperwer) ku nêzîkî tevgerên politîk in, sansurên tûnd û dijwar deynin ser berhem û nivîskaran. Kesên ku ev kar ne bi dilê wan e, ji tîrsa xwe newêrin dengê xwe jî li dijî van kirinan derbixin. Bi salan e ku ev kar didome û gellek kesan jî xwe re navên mezin ji ber vê rewşê li dest xistine. Ji ber sansurên politîk, li hin pirtûkfiroşan, mixabin, hê jî tu berhemên hin nivîskaran tune ne. Hingî minakên ve bûyerê gellek in û hingê ne xweş in, û hingî mirov jî ber wan fedî dike, û hingê mahdê mirov dixelînin, jî dilê mirov nayê ku behsa wan jî bike. Hema bi kurtî: biyanî be jî û kurd be jî, hemû desthilatdarî zalim in! Kesê ku li dijî zaliman dernekeve jî hevaltiya wan dike û kirinên wan dipejirîne.

Ji ber ku ev ne cara yekem e ku li hember nivîskar, pirtûk û kovar û weşanxaneyên kurdî astengên bi vî awayî tên derxistin, pêwîst e ku nivîskarên kurd nerazibûna xwe diyar bikin. Lê belê, mixabin tu deng jî aliyê saziyên ku dikarin di vî warî de tev bigerin dernakeve. Insiyatîvên şexsî jî nikarin zû bi zû guherînen mezin pêk bînin. Sedema van sansur û qedexeyan çî be jî, heke rê li ber pirtûk û weşanan bê girtin, çand, wejê û zimanê kurdî jî para xwe jê werdigirin. Hema sedema wê çî be jî, mafê kesî tune ye ku li gora kêfa xwe cudahiye bixe nava weşanên kurdî û sansurê deyne ser wan û nivîskarên wan.

Saziyên kurdan û bidestxistinên kurdan ne malê bavê kesî ye ku li gora kêfa xwe û berjewendiyên xwe bi kar bîne. Nivîskar û rewşbirên kurdan ku hertiştî ber bi qada politîkayê ve dikisînin û ji ber wê ye ku rêyê li ber tevgerên bi vî awayî vedîkin, de nikaribin pêşeroja çand, ziman û wejeya kurdî biparêzin.

Weke nivîskarekî kurd, ez vê neheqiya ku li hember weşanxaneyek kurd ku weke weşanxaneyên din gelekî ked di ber zimanê kurdî de daye hatiye kirin û ve sansura ku ji aliyê hin hêz an

ji kesayetiyan kurd ve li ser weşanxane, pirtûk û nivîskarên kurd hatiye pêkanîn û tê pêkanîn, ve hişmendiya qedexekir, ji bo pêşeroja nivîskarî û çanda kurdî weke xeteroyekê mezin dinirxînim û dibêjim ku ev kar ji karên dijminên kurdan xeternaktir e. Ji ber wê, ez di wê baweriyê de me ku divê rê zû bi zû li ber tevgerên bi vî awayî

were girtin. Erê, hêza yekî ku van karan destnîşan bike ne ew qasî mezin e, lê digel ku mirov nikaribe biguherîne jî, divê mirov bê westan û rawestan, û nemaze jî bê tirs, xeletiyên xeternak, neheqiyên û sansuran, beyî ku mirov toleransê nîşan bide, şermezar bike. Lewre, divê êdî em hin hişmendiyan civata xwe biguherînin, lê mixabin divê em ji pêşengên civata xwe dest pê bikin, da ku berî hertiştî fikra azad, azadiya rexnekirinê û mafê hebûnê û toleransê û demokrasiyê di civata me de bi cih bibin. Gellekî hêsan e ku mirov ji bo kurdan van mafan di qadên navneteweyî de bixwaze, lê ya girîng ew e ku berî ve daxwazê, em bikarin van taybetmendiyên di nava xwe de bi cih bikin. Nivîskar û rewşbir û komele û saziyên me, hê jî ji bo parastina çand û wejeya kurdî û ji bo lîdijderketina van kirinên xeternak nikarin dengê xurt derxin ku desthilatdariyan bitirsîne. Ev jî tê wê wateyê ku ew ji navan bi wê de ne tiştê in.

Bi vî awayî, ez vê tevgera rûşer şermezar dikim. Dilê min heye ku ez bibêjim ku ez ji şaredariya Amedê dixwazim ku bersivêkê bide û bibêje bê jî bo çî, bi kîjan hişmendiye û ji aliyê kê ve ev kar tên kirin. Ez naxwazim bawer bikim ku şaredariyê ev kar weke politîkayekê dabe ber xwe û ez di wê baweriyê de me ku hinkes hêzên şaredariyê jî bo berjewendiyên xwe û baweriyên xwe yê şexsî bi kar tînin û herweha rêyê li ber demokrasiyê û azadiya xweifadekirinê digirin û navê şaredariyê jî bi vî awayî xera dikin. Rast e ku rewş weha dixuye, lê ez naxwazim bawer bikim ku şaredariyê ku ji aliyê gelê kurd ve hatiye hîlbijartin bikare tekeve destê kesayetiyan bi vî rengî û qedexeyan bîne ser weşanxane û nivîskarên kurd. Bi sedan sal e ku milletê me şerê ve yekê dike, jî lewre ez nikarim bi xwe bidim pejirandin ku ev kar ji aliyê kurdan ve û li kurdan tê kirin. Ji bo ku şaredariya Amedê xwe jî bin ve tometê derxe, li gora min, ev karê ku li ser navê wê hatiye kirin bersivêkê jî hêla şaredariyê ve pêwîst dike. Lê mixabin heta niha tu deng jî şaredariyê jî derneketiye... Ev jî tirseke mezintir li ser pêşeroja çand û ziman û wejeya me dixê dilê mirov...

Ji ber wê, ez kesên ku deng dernaxin û naxwazin dengê xwe derxin jî weke kirdeyên ve kirinê dihesibînim. Qey dengderxistin li hesabê hin kesan nayê û jî ber wê dengê xwe dernaxin. Ez bi vî awayî bangê li komele û saziyên kulturî û herdu PENên KURD dikim, da ku berpirsiyariyên xwe bi cih binin û ve hişmendiya qedexekir rexne û şermezar bikin û li çand û pirtûk û nivîskarî û weşanxaneyên kurdan xwedî derkevin. An na, komele û sazî û PENên KURD jî dikevin bin ve tometê.

Mehitî Prof.Dr.Kemal Xoşnav amê Amed

Birêz Xoşnav 1960 de miyanî şoreşî Elûl de ca girot û heta penî emir xo miyan şoreş de sey yew peşmerge mend, o endamî politbüroyî YNK bi

Prof Dr. Kemal Xoşnav

Rektori Zanîngehî Silêmaniye Prof Dr. Kemal Xoşnav 12.12.2004 de Amerika de nêweşîya Kaisar ra merdib.

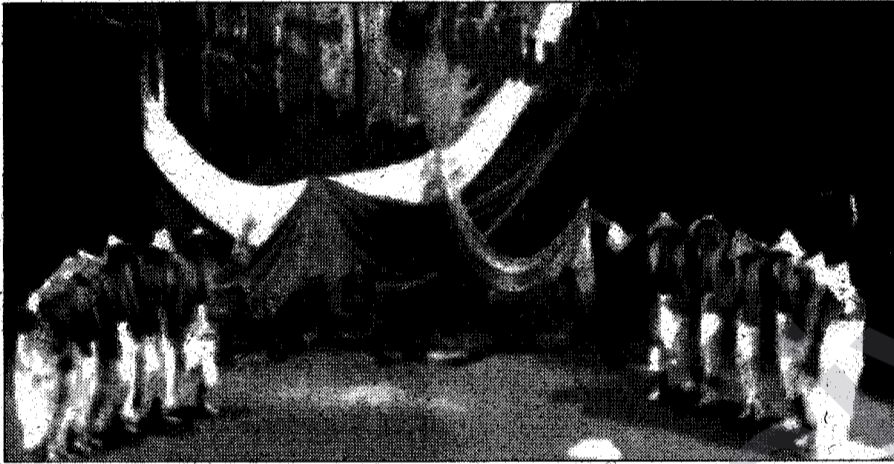
Serrê nê heftî de mehitî Prof Dr. Kemal Xoşnav Amerika ra ard Amed. Balafirgehî Amed de HAK-PAR, xêl yek roşnîr û welatheskerdaxanî Kurd Mehitî Prof Dr. Kemal Xoşnav girot berd morgî Nêweşxane û roja bin şawit Kurdîstana Başûr.

Prof Dr. Kemal Xoşnav 1939 de şeqlawa de amewo dinya, o mihendîsî ziraat bi.

Birêz Xoşnav 1960 de miyanî şoreşî Elûl de ca girot û heta penî emir xo miyanî şoreş de sey yew peşmerge mend, o endamî politbüroyî YNK bi.

Prof Dr. Kemal Xoşnav 1996 ra heta mergî xo Rektori Zanîngehî Silêmaniye bi.

Başûrê Kurdistan de Festîvalê Germiyan Virazîyay

Başûrê Kurdistan - Heftekû vîyert bajarî Xaneqîn de festîvala yewin ê Germiyan bi te de cagirotiş komanî şano û hunerî bajaranî (Kelar, Xaneqîn, Kifirî, Dûz, Derbendixan, Çemçemal) virazîyay.

Na festîval 3 rojî rumit û bernameyî festîvalê jî ina bi:

Bername roja verin bi peşengehî hunerî şewekari(Heykel) dest ci kerd. İta de 30

hunermendî şeweyî xo kerd ra. Cuwa pey komanî muzik ê bajaranî (Derbendixan û Çemçemal û Xaneqîn) dêrî xo peşkeşî memanan kerd. Nêmröja pey 2 komanî şano kayî xo kaykerd.

Wird rojanî binan zi komanî şano kayî xo kaykerd û penî festîval de 5 hetanî huner de xelat diyayî hunermend û komanî holan.

Cayanî newe azadbîyayanî Kurdistan Başûr de dersê Kurdî diyena wendoxan

Serkarî hukumatî Kurdistan vûnî, "Ziwan samedî miletbîyayîşa zaf muhîm o, o rid ra ma hewl dîni ke piyerê qicî Kurdan pê ziwani Kurdî biyerî perwerde kerdiş."

Başûrê Kurdistan - Azadkerdiş Iraqa pey çend bajarî Kurdistan ke bin hukum BAAS de bî, xelîşîyay. Nika sey bajaranî

binanî Kurdistan İta de zi mekteban de dersê Kurdî diyena. Bi hususî bajaranî Kerkuk, Xaneqîn û navçeyanî nê bajaran bi dersê Kurdî hisî Kurdayetî her roj verd şino.

Bi emirî Qeymaqamî Xaneqîn Dîyala de zi dersê Kurdî dest ci kerd.

Him Mehlîm him zi wendoxî zaf kefwêşî ke dibistanan de bi ziwani mayî xo ders genî. Serkarî hukumatî Kurdistan vûnî, "Ziwan samedî miletbîyayîşa zaf muhîm o, o rid ra ma hewl dîni ke piyerê qicî Kurdan pê ziwani Kurdî biyerî perwerde kerdiş."

17î Kanûne û Kurdî

Hespî Aydın

17î aşmê Kanûne tarîx Kurdan de yew roja tarîxiya. Zerre û teberî welat de tekoşinî Kurdan ewro ya pey kueno yew merhale yo newe.

Kurdan heta nika bi xebatê xo çî qezenç kerdo?

Perbîn ra tesîrî Yewbîyayê Ewropa (YE) û dinyaya demokrat dewletê Tirk ser çî qas bû? Ganî no biyero minaqasha kerdiş.

Kurdan heta ewro samedî zîwan, kultur û nasnameyî xo ya zaf xebat kerda, zaf bedelî dayî, zaf zulm û teda diyo û zaf zi şehîd dayî.

Kurdî verba no zulm, teda û diskrimîne kerdiş legal û illegal platformande zaf zi teyna mendî, la hûnc zi xoverdowo.

Zulm, teda û qetlîamî Tirkan nê kalikanî ma viraşîbî, nê zi ma viraşino. Tesîrî no zulm û zorbazê her hêta kalikanî ma û ma seri mendo. Welat ma û şarî ma her heta tepîya û bindest mendo. La vîrinanî ma bilasebeb nêvatiyeni; "Verba dewlet dewlet lazima".

Ewroya tepîya Kurdî xebatê netewî û demokratîk de teyna niyî.

YE çiqas Kurdan gena hesap, no giredayê xebat û yewbîyayîş Kurdan o. Roja 17î Kanûne de zaf kêm qalê heq û huquq Kurdan bi. La bêgoman na giredayî xebat û quwetî ma Kurdan a.

Kriterî Kopenhagen zaf îmkanan dîni herekata Kurd. Ganî ewroya tepîya ma pê quwet û zanayê xo bi paştdayîşî, dostanî xo ya nêverdi ke Kurd hêna qurbanî menfaatanî dewletan bi.

Hetanî ewro Kurd nêşkayî Ewropa de lobîyanî xwîrtan virazî. La ewroya pey şerti xebata akerti-legal benî zaf. Ganî Kurd no halo newe hol karbiyarî. Dewleta Tirk samedî tam endambîyayîşî YE ganî şartanî Kopenhagen biyaro ca. Heta nika Tirkan taye şarti Kopenhagen kaxit ser de ardî ca, la gereka nê cûyê pratîk de ca bigrî. Goreyî şartanî Kopenhagen ganî zîwan û kulturî Kur-

dan serbest bo, ganî Kurd bîşkî bi nameyî Kurdîya partiyan ruenî û bi partiyanî xo ê legal politîka bikirî.

Kurdan heta nika samedî xelaskerdişî welat xo ya zaf xebat kerda. La dewletê Tirkan Mecal nêdowo Kurdan, verba Kurdan çeperî viraşî, bi hepiskerdiş, surgun û qetlîamana quwetî Kurdan o netewe kerdo vila, Kurdî ardî verba yewbinan û zaf ray zi ê dayî yewbinan kiştîş.

Ewro zi Kongra Gel û dormarêyî İnan dewleta xoser, federasyon û otonomî red kenî.

Xo hemwelatî Tirkîye vînenî û sernasnamaya Tirkîyeyî ye bes vînenî. Cînanwirî Tirkano pîl M.Kemal zi 80 ser cuwa ver yew per ra Kurd Pali, Çewlîg, Pîran, gelîyê Zilan û Dersim de qir kerdiyen, per bîn ra zi vatîyen Kurd û Tirk piya waharî Tirkîye yê.

Kurdan no 30 serro peyin de bi tekoşinî xo yo ideolojik-politik miyan şarî ma de teorîye kemalizm puç vet. Ganî ma na neo-kemalizma Kongra-Gel zi miyanî Kurdan de puç kiro. Çimki na politîka de menfaatî Kurd û Kurdîstan çino.

Her roj ke yena miyanî Kurdan de refî belli benî. Yew per de xeta netewî-demokratîk, yanî xeta Kurdistanî esta, per bîna neo-Kemalizm de, Tirkîyeyî biyayîş est. Normalo ke binate nê wird xetan de tekoşina politik bibo. Ganî ki verba provakasyonan hişar bo, reyar nedo birakiştîş.

Ganî Kurdî welatheskerdax û Kurdî ke xo Kurdistanî vînenî yew ling ro biyerî piye het û samedî heqanî netewî-demokratîk piya xebat bikirî. İna nêbo, Kurd û Kurdistan hêna beno qurbanî menfaatî binate dewletan.

Swed de Pêşengehê Kîtabanî Kurdî virazîyay

Malmisaniy konferans de kovara "Vate" ser zi vindert û va; "Ma çend ambazî 1996 de amê piyehet û di kombîyayîşana pey ma biryarê çapkerdiş kovara „VATE“ da. Ma nîzdî 15 ten bî û ma piyer zi Ewropa de mendiyen.

Wêne: Rizgarî online

Stockholm-Pêşengehê Kîtabanî Kurdî 18î na aşm de Stockholm ABF - Huset de dest ci kerd û 19î aşm de bi konferansê birêz Malmisaniy qedîya. Malmisaniy konferansê xo de hususî zîwan û edebîyatî lehçeyanî Kirdkî(Zazakî) û Kurmançî ser vindert. Malmisaniy konferans de kovara "Vate" ser zi vindert û va; "Ma çend ambazî 1996 de amê piyehet û di kombîyayîşana pey ma biryarê çapkerdiş kovara „VATE“ da. Ma nîzdî 15 ten bî û ma piyer zi Ewropa de mendiyen. Nika

nuştexanî ma re % 60-70 Kurdistan di mûnenî. Ma Stenbol de yew buro kerd a. Heta nika ma 22 humarî „VATE“ piyerî İnan welat de zi çapkerdiş û 10 kitab zi bi Kirdkî çapkerdiş.

Armançê na Pêşengehê a yewin na bî ke bi ziwani Kurdî wendiş û nuştîş verd şuero, nuştex û wendox nîzdî yewbinan bî û kitab erzan bikirî destî wendoxan.

Bernameyî pêşengehê kîtabanî Kurdî de çend seminer û konferans zi virazîyay. Nuştexî Kurd Siyasetmedar-nuştex Kemal Burkay, zîwanzan-nuştex M.Emin Bozarslan û Malmisaniy zi İta de kitabî xo İmza kerdi.

Weşanxaneyanî Apec, DOZ, Roja Nû, Sara Distribution, Jîna Nû, Komal û kovaranî; Berbang, Vate û Peyama Kurd, kitab û kovarî xo peşkeşî wendoxan kerd.

وتوويزيک له گڼل دکتور دافيد نيسامه ددين کورکوکي

وهرزشوان و پزيشک و سهروکي کومه لهي کوردي له نيتاليا

دکتور دافيد نيسامه ددين کورکوکي له مليک پورې سالی ۱۹۵۱ شاری کورکوک پزيشکي نيسان و وهرزشي سهروکي کومه لهي کورميتي کوردي له نيتاليا. له نوي رېکورتنامي ۱۱۱ شاری سالی ۱۹۷۰ وکړ چيندين قوتاي کوربه په مېستي خوښن رووه دکاتي ولاتاني لورويا له نيتاليا نوي تلوکړني خوښن ناچاره يي زياتي تاروکي مېلوريز و ناتوان کورکوکي خزه روست په هري لياتوري کارمېي بز ماوي ۱۱ سال دميتي پزيشکي وهرزشي پلای تړي پي شاري پزلاناي نيتاليا ماوي پنج سال دميتي سهروکي تپي پزيشکي تپي ناورياو که گرنه کي زړي له لايه ن دنگرکاني راکيستي نيتاليا پورا هر کله په هري تپي بز په کم چار پزيشکي تپي په تپي روزه لاي له نيتاليا پکله هم پايه زانستيه و تنها لياتوري هر دکتوره کوربه پهلانده مات پور له ۷ سال بزه پزيشکي وهرزشي پلای تړي تپي نيشتماني نيتاليا بز. پيش وهرزشي پيامي کوربه په پاشي زاني هم مياره له گڼل ساز پکات.

دکتور دافيد نيسامه ددين کورکوکي له مليک پورې سالی ۱۹۵۱ شاری کورکوک پزيشکي نيسان و وهرزشي سهروکي کومه لهي کورميتي کوردي له نيتاليا. له نوي رېکورتنامي ۱۱۱ شاری سالی ۱۹۷۰ وکړ چيندين قوتاي کوربه په مېستي خوښن رووه دکاتي ولاتاني لورويا له نيتاليا نوي تلوکړني خوښن ناچاره يي زياتي تاروکي مېلوريز و ناتوان کورکوکي خزه روست په هري لياتوري کارمېي بز ماوي ۱۱ سال دميتي پزيشکي وهرزشي پلای تړي پي شاري پزلاناي نيتاليا ماوي پنج سال دميتي سهروکي تپي پزيشکي تپي ناورياو که گرنه کي زړي له لايه ن دنگرکاني راکيستي نيتاليا پورا هر کله په هري تپي بز په کم چار پزيشکي تپي په تپي روزه لاي له نيتاليا پکله هم پايه زانستيه و تنها لياتوري هر دکتوره کوربه پهلانده مات پور له ۷ سال بزه پزيشکي وهرزشي پلای تړي تپي نيشتماني نيتاليا بز. پيش وهرزشي پيامي کوربه په پاشي زاني هم مياره له گڼل ساز پکات.

دکتور دافيد نيسامه ددين کورکوکي له مليک پورې سالی ۱۹۵۱ شاری کورکوک پزيشکي نيسان و وهرزشي سهروکي کومه لهي کورميتي کوردي له نيتاليا. له نوي رېکورتنامي ۱۱۱ شاری سالی ۱۹۷۰ وکړ چيندين قوتاي کوربه په مېستي خوښن رووه دکاتي ولاتاني لورويا له نيتاليا نوي تلوکړني خوښن ناچاره يي زياتي تاروکي مېلوريز و ناتوان کورکوکي خزه روست په هري لياتوري کارمېي بز ماوي ۱۱ سال دميتي پزيشکي وهرزشي پلای تړي پي شاري پزلاناي نيتاليا ماوي پنج سال دميتي سهروکي تپي پزيشکي تپي ناورياو که گرنه کي زړي له لايه ن دنگرکاني راکيستي نيتاليا پورا هر کله په هري تپي بز په کم چار پزيشکي تپي په تپي روزه لاي له نيتاليا پکله هم پايه زانستيه و تنها لياتوري هر دکتوره کوربه پهلانده مات پور له ۷ سال بزه پزيشکي وهرزشي پلای تړي تپي نيشتماني نيتاليا بز. پيش وهرزشي پيامي کوربه په پاشي زاني هم مياره له گڼل ساز پکات.

دکتور دافيد نيسامه ددين کورکوکي له مليک پورې سالی ۱۹۵۱ شاری کورکوک پزيشکي نيسان و وهرزشي سهروکي کومه لهي کورميتي کوردي له نيتاليا. له نوي رېکورتنامي ۱۱۱ شاری سالی ۱۹۷۰ وکړ چيندين قوتاي کوربه په مېستي خوښن رووه دکاتي ولاتاني لورويا له نيتاليا نوي تلوکړني خوښن ناچاره يي زياتي تاروکي مېلوريز و ناتوان کورکوکي خزه روست په هري لياتوري کارمېي بز ماوي ۱۱ سال دميتي پزيشکي وهرزشي پلای تړي پي شاري پزلاناي نيتاليا ماوي پنج سال دميتي سهروکي تپي پزيشکي تپي ناورياو که گرنه کي زړي له لايه ن دنگرکاني راکيستي نيتاليا پورا هر کله په هري تپي بز په کم چار پزيشکي تپي په تپي روزه لاي له نيتاليا پکله هم پايه زانستيه و تنها لياتوري هر دکتوره کوربه پهلانده مات پور له ۷ سال بزه پزيشکي وهرزشي پلای تړي تپي نيشتماني نيتاليا بز. پيش وهرزشي پيامي کوربه په پاشي زاني هم مياره له گڼل ساز پکات.

دکتور دافيد نيسامه ددين کورکوکي له مليک پورې سالی ۱۹۵۱ شاری کورکوک پزيشکي نيسان و وهرزشي سهروکي کومه لهي کورميتي کوردي له نيتاليا. له نوي رېکورتنامي ۱۱۱ شاری سالی ۱۹۷۰ وکړ چيندين قوتاي کوربه په مېستي خوښن رووه دکاتي ولاتاني لورويا له نيتاليا نوي تلوکړني خوښن ناچاره يي زياتي تاروکي مېلوريز و ناتوان کورکوکي خزه روست په هري لياتوري کارمېي بز ماوي ۱۱ سال دميتي پزيشکي وهرزشي پلای تړي پي شاري پزلاناي نيتاليا ماوي پنج سال دميتي سهروکي تپي پزيشکي تپي ناورياو که گرنه کي زړي له لايه ن دنگرکاني راکيستي نيتاليا پورا هر کله په هري تپي بز په کم چار پزيشکي تپي په تپي روزه لاي له نيتاليا پکله هم پايه زانستيه و تنها لياتوري هر دکتوره کوربه پهلانده مات پور له ۷ سال بزه پزيشکي وهرزشي پلای تړي تپي نيشتماني نيتاليا بز. پيش وهرزشي پيامي کوربه په پاشي زاني هم مياره له گڼل ساز پکات.

دکتور دافيد نيسامه ددين کورکوکي له مليک پورې سالی ۱۹۵۱ شاری کورکوک پزيشکي نيسان و وهرزشي سهروکي کومه لهي کورميتي کوردي له نيتاليا. له نوي رېکورتنامي ۱۱۱ شاری سالی ۱۹۷۰ وکړ چيندين قوتاي کوربه په مېستي خوښن رووه دکاتي ولاتاني لورويا له نيتاليا نوي تلوکړني خوښن ناچاره يي زياتي تاروکي مېلوريز و ناتوان کورکوکي خزه روست په هري لياتوري کارمېي بز ماوي ۱۱ سال دميتي پزيشکي وهرزشي پلای تړي پي شاري پزلاناي نيتاليا ماوي پنج سال دميتي سهروکي تپي پزيشکي تپي ناورياو که گرنه کي زړي له لايه ن دنگرکاني راکيستي نيتاليا پورا هر کله په هري تپي بز په کم چار پزيشکي تپي په تپي روزه لاي له نيتاليا پکله هم پايه زانستيه و تنها لياتوري هر دکتوره کوربه پهلانده مات پور له ۷ سال بزه پزيشکي وهرزشي پلای تړي تپي نيشتماني نيتاليا بز. پيش وهرزشي پيامي کوربه په پاشي زاني هم مياره له گڼل ساز پکات.

دکتور دافيد نيسامه ددين کورکوکي له مليک پورې سالی ۱۹۵۱ شاری کورکوک پزيشکي نيسان و وهرزشي سهروکي کومه لهي کورميتي کوردي له نيتاليا. له نوي رېکورتنامي ۱۱۱ شاری سالی ۱۹۷۰ وکړ چيندين قوتاي کوربه په مېستي خوښن رووه دکاتي ولاتاني لورويا له نيتاليا نوي تلوکړني خوښن ناچاره يي زياتي تاروکي مېلوريز و ناتوان کورکوکي خزه روست په هري لياتوري کارمېي بز ماوي ۱۱ سال دميتي پزيشکي وهرزشي پلای تړي پي شاري پزلاناي نيتاليا ماوي پنج سال دميتي سهروکي تپي پزيشکي تپي ناورياو که گرنه کي زړي له لايه ن دنگرکاني راکيستي نيتاليا پورا هر کله په هري تپي بز په کم چار پزيشکي تپي په تپي روزه لاي له نيتاليا پکله هم پايه زانستيه و تنها لياتوري هر دکتوره کوربه پهلانده مات پور له ۷ سال بزه پزيشکي وهرزشي پلای تړي تپي نيشتماني نيتاليا بز. پيش وهرزشي پيامي کوربه په پاشي زاني هم مياره له گڼل ساز پکات.

پاشماوي دمنگي هواکري مزلاندا

دمنگي نړيوکه بڼه ده که دادکايي کورني سهدام حسين نزيک بڼه وه، دهستگيرکړني نو بازارگانهش په لکه يکي گرنه بز شاهيدي له سر. "سه دام" ي ديکتاتور که شويش هواکري نو رزيصي کړوه به داييکړني کهرستني خاوبز دروستکړني چکي کيمياوي هواکري کړوه له جينوسايد و کوشنتي به کړملي کوردا. هرهوا باس لهوش دهکړت نو هه موو به لگانه ي دوي رووخاني رزيصي عيراق که دهست شمريکا کهوتوه زلنباري زور گرنه تپدايه بز نو دادکايي کورنه و هواکري دهستگيرکړني فان شمراي لهوه دهچيت له سر داوي شمريکا جينه جيکرايت. به گوريه هندی سرچاوه، نو بازارگانه زانباري زوري لايه و شوکانه ي له عيراق بووه خريکي داييکړني کومپانيا (کارگه) يکي چکي ناوهي (شترسي) بووه بز رزيصي سه دام. شووي چيکاي بيره تانه وويه رزيصي ۷ نيسه ميه رزيصي نيشتماني مزلاندا فان شمراي ي له شاري شمستريم چند سه عاتک پيش هلاکتي بز شوپتيکي ناريار له "athouse" دهستگير کړد. شوين وچيکاي فان شمراي له ريکاي کويگرت له په يوه ندي ته له فزيکايي وه له لايه رزيصيه و شاکرا کراوه.

پاشماوي بانگوازيک له.....

عيراقيان زور تپدا دهوي بکاتوه که هيشتا دباري نه کراون. شمهش هر له سر نه جامي وتوويزي شوان و دهسلاتداري نلماني دهوستيت. به مبهستي به شداريکړني نه چومنه نيشتماني، له سر هر عيراقيهک پويسته بيته بنکه کاني خونوسين و هليلزاردن، پويسته نو عيراقيهش پيش له ۱۹۸۶/۱/۲۱ له ادايک بوويت، نه بيت بيست له نامي عيراقيه، به نيشانداني به لکه نامه ي پويست تا مافي هليلزاري هه بيت. له گڼل چاوه روانيشمان بز ژواني هليلزاردن و شوپتي خونوسين، پويسته خزمان نامده بکين، نو دکوميتت و به لکه نامانه بهرين که پويستن عيراقيووني خزمان بسه لمتين، بز نو مبهستش دهيت دونان (۲) له بلگه نامانه مان له سر دهستابن، ارمه گزنامه ي عيراق "جنسيه" سجيلي سالی ۱۹۵۷، پيتاسي مدهني "تسکهره" دهفتري خزمته، سربرازي، پاسپورتي عيراق، پاسپورتي بياني به مارجي ناوي شوپتي له دادکيووني تپدايهت، بروانامه ي خوښن "زانکوبه مانگا، قوتابخانه، تاپ، نيجازه ي شفري، دکوميتتي کچهري نه توه به کگوتوه کان، دکوميتتي خاچي سووري نيوده ولتي، به لکه نامه ي ثقامه ا. نه چومنه روهندي عيراقی نامه يکي بز سهروکي حکومتی نلمانيا به ريز شرودر و وهزيري دوه فېشر نارووه داوايان ليده کات که کارناساني بز به شداره عيراقيه کان بکن، هرهوا به روهاميشه له په يوه ندي له گڼل ريکخراوي نيوده ولتي کچهريان له نلمانيا بابلين و له شاره کاني نلمانيا شدا چيندين کيوونه وي نه چامداوه، شمه داوا له هه موو خوشک و برايان دهکين که مافي رهوي خزيان به يوه برون له پيتاري بنياتاني عيراقی ديموکراتي فېدرالي په کگرتودا.

کرمته ي چيه جيکړني روهندي عيراقی له نلمانيا ي فېدرال

کرمته ي چيه جيکړني روهندي عيراقی له نلمانيا ي فېدرال

کاور ۲۰۲۱ تا ۲۰۲۰
په رېښه انيکي گرنه له بابه تيکي سوزداريدا رووده مات، مېشقي وهرزشي بز تز زور باشه، نو به ليتي که داوته جيبيجي دهيت.

کا ۲۰۲۱ تا ۲۰۲۰
تز پويستيهکي شوپتوت به گشتيک بز شوپتيکي خوش هيه، چونکه ميشکت زور ماندوه.

دوانه (چمک) ۲۰۲۱ تا ۲۰۲۱
نو هه ول و کوششانه ي که نه چامت داون، به سرکه و تنيکي گره کوتايي ديت، دباري به رخ به بونه يکي خوشه وه له هاوریکانه توه به تز دمکات.

قرزال ۲۰۲۲ تا ۲۰۲۲
نامه يکت له دوروهه يي دمکات و هه والي خوشي تپدايه، خزميک يان هاوریکه يکت له سه سر دهکريته وه پاش دابرايکي دور و دريژ.

شپړ ۲۰۲۲ تا ۲۰۲۲
ژياني کومه لايه تيت پره له شاهنگ و به يه کگه يشتي نوي که به هزيوه کسانتيک دهناست له داهاتودا سوود يي دهگييين.

فريک ۲۰۲۲ تا ۲۰۲۲
هفته يکي پر له بخته و هريه له سر ناستي سوزداري، له ماوه يدا چالاکتر دهيت، نارزه وويه کي ديژينت دپته دي.

ترازو ۲۰۲۲ تا ۲۰۲۲
هواکري زور هن بز تيکچووني باري تندروروستيت به لام له گڼل شه شدا له ش ساعت نزيک، چيرزيکي دلداري گرم و گورت له ريگه ايه، کاريک دهکيت و لني په شيمان دهيتوه.

دوو پشک ۲۰۲۲ تا ۲۰۲۱
باور له نيوان تز و خوشه ويسته که تدا نه ماوه، هه والي کهرانه وي بده، شم ماوه يه تززيک بيتاقه تيت.

کوان ۲۰۲۲ تا ۲۰۲۱
په رسه نديکي گرنه له خوشه ويستيدا له وانه يه بگاته ژن و زخوازي، کاريک روو ده مات له برامبريدا دهه په سنييت.

گيسک ۲۰۲۲ تا ۲۰۱۹
هه ول بده داواکاريه کانت له ژياندا دباري بکيت، نه گينا سهرت اي ده شپويت، ريگي سرکه ووتن به نه خشه داناني ريک و پيک دهست پيدکات.

سه تل ۲۰۲۰ تا ۲۰۱۸
پارته به راست و چه پندا بلو نه که روه و يو کسانتيک که شاپه يي نين به فيزي مده، شم چند روزه زور ميه ربانيت له گڼل دهوروه بکه تدا.

تهنگ ۲۰۱۹ تا ۲۰۲۰
باشت کور ميه رباني و هيني ريگه يکي نمونه يه بز ناو نلي خهکي، نه ونده ي بايخ به په يوه ندي سوزداري کانت دهديت و کاره کت پشت گوي خستوه.

جوگرافیای روژنامه گهری کوردی

نيساميل نهيا . نلمانيا

نهمرژ له زهمانی پیشکوتن و زوری لقی و پزپهکاتی چمکه جیاجیاکانی روژنهمرژیدا، رابەر یان بیلیزگرافیا، بووومته پیوستیبهکی گرتگ و بایهتی، بژ کارناسانی و دهسته بهرکردنی زانیاریه پیوستیبهکاتی لیکولر... هر له م روانگه یه، ناماده کردن و چاپکردنی بایهتیکی له م جزره، بژ بواره جیا جیاگانی روژنهمرژیدا، نه خاسمه روژنامه گهری کوردی، پیوستیبهکی ههنوکیه، چونکه تا ئه و تمه نه پر له شکزیه، کالایهکی ئهوتوی به قه نه براه، که شایستهی ئه و بالایه بیت... ئه و چند ههولای دراویش، ههولی تاکه که سی بووینه، و بهشی زوریان چند قونایگی ئه و بواره یان به سرکردیوه، که یه دوولای بییهش نه بوون له که لئین و که م کورری. تانیستا ناماریکی ئه و تومان له بهر دهستانیه، که دهستانیشانی جوگرافیا و شویتی بلوکردنه وهی ئه و کوزار و روژنامه بکات، ئه وهی کراوه و له بهر دهستانیه، هر بژوون و مه زندهیه، ئه وهی من ئاگاداریم و خویندیتمه وه، ته و اوکردن و ناماده کردنی کتیبیکی پر له بایهخی بواری رابەر و بیلیزگرافیا روژنامه گهری کوردیه، که برای بهریمز کاک "ریتاس نه ورژی" بو کاره ههلساوه و ههول و ماندو بوون و سر و سوزاخرکردنی دوازه ساله ی به ناکام گه یاندوه و له دوو تویی کتیبیکی قه باره گهری ۵۰۰ لاپه په ییدا، به ناوی (بیلیزگرافیا) ۱۰۰ سال له میژووی روژنامه وانی کوردی ۱۹۹۸/۴/۲۲، دا بژ چاپکردن ناماده کردوه... ناوبراو چاوهروانی هیممهت و ناوهر لیدانه وه له لایه نهزگا و مهلبه نده روژنهمرژیهکان دهکات تاوه که ئه و بهرهمه به نرخی بکه و پته دهست خوینهران و روونکی بیینیت... به گوهری ئه و خشته یه که کاک ریتاس وهک بهرکزول و ناساندنی کتیبیکه، له سایتی ئه لکترونی "دهنگه کان" دا بلوکردنه وه، تا ئیستا که دهوله مندترین و پر بایه خترین ههوله له بواری چیکردنی رابەر و بیلیزگرافیا، که خزی له ۱۷۲۵ ناوونیشانی دهکات،

له وانه، له زنجیره ی (تا ۱۶۶۱) به ریک و پیکی (ناو و جزری بلاوکراوه، شویتی ده رچوون، کاتی ده رچوون ای تومار کردوه. له زنجیره ۱۶۶۲ - ۱۷۲۵) یش تنها چند زانیاریه کی کورتی له سر ئه و به شه بلاوکراوه تومار کردوه که ده ستیکه و تون، وهک (ناو و شوین و و کاتی بلاوکردنه وه) به لام زانیاریه کان، زانیاری توکمه و قه تعی نین، بژ نمونه، دهلی، (ئه م کوزاره، له هه شتاکانی سه دهی رابردو له نلمانیادا ده رچووه) نه یوتانیوه سالی ده رچوونه که ده ستیشانی بکات. له گه ل ئه وه شدا، تومارکردنی ئه و به شه بژه کلیتگ تاوه که خه لکیکی تر به دوا یاندا بچیت و ساغیان بکاته وه. کتیبیکه، به شی هره زوری ئه و کوزار و روژنامه و بلاوکراوه و ده وریاتانهی گرتوته خز، که له کونج و شویتی جیاجیای جیهاندا به زمانه کانی (کوردی و هه ره یی و تورکی و فارسی و ئینگلیزی و نلمانی و سویدی و ئیتالی و روسی و ... هتد) بلاو بوونه ته وه. کوزار و روژنامه ی هه یه تانیستا که له هج شوینیک ناماژه ی بژ نه کراوه. پاش خویندنه وه و پزلیکردن و ژماردنی سه رجه م ناوونیشانه کانی ئه و کتیبیکه چاپ نه کراوه، له رووی جوگرافیا و شویتی بلوکردنه وه، ئه و راستیبه مان بژ ساغ بوونه ته وه: په کم: باشووری کوردستان به عیراقی عه ره بیسه وه، که وره ترین و زورترین پشکی ئه و پانتاییه جوگرافیایه بهرکه و توه... له سه رجه م ۱۷۲۵ ناوونیشانی ۸۶۲ یان له مه لبه نده ده رچوونه که ده کات ریژه ی ۴۹/۹٪، سه رجه م بیلیزگرافیا که واته: نیوه ناوونیشانه کانن. له م ریژه یه ش به شی هره زوری دوی رابهرینه که ی نازاری ۱۹۹۱ بلاوکراونه ته وه، دووم: تورکیا و باکووری کوردستان، سه ره رای ئه و هه موو نکولی و دان نه انه ش به بوونی نه ته وهی کورد له لایه ریژه یه یک له دوا په که کانی تورکیا، ئه و جا به پله ی دووم دیت. ۲۲۴ ناوونیشانی بلاو کراونه ته وه که ده کات ریژه ی ۱۲/۵٪ سه رجه م ناوونیشانه کانی ناو بیلیزگرافیا که، سیه م: ولاتیکی وهک و ئیزان، که روژه لاتی کوردستان پیوه لکتراره، سه ره رای ئه و ژماره زوری کورد و قوربانیبه کانی ئه و نه ته وه یه، له و به شه دا، ئه و جا ژماره یه کی ئه و مه نده که می لیده رچووه که به بهر او رد له گه ل ولاتیکی وهک سوید، که کورد له م ولاته دا میوانیکی تازهن و ژماره یان خزی له هه شتا هه زاریک ده دات، مایه ی شه ره زاریه بژ ولاتیکی وهک ئیزان که له سایه ی حوکمی ئیسلام و (پیکه وه ژبانی برابانه دا!!!)، دروشم که لیک ی له بواری دابینکردنی مافی نه ته وه و

که مه نه ته وه یه کان بهرژ ده کات وه، له ئیزان و روژه لاتی کوردستاندا، به ئاشکرا و به نهیتی ۱۳۶ ناوونیشانی بلاو بوونه ته وه که ده کات ریژه ی ۷/۸٪ که چی له سویدا ۱۲۵ ناوونیشانی بلاو کراونه ته وه که ده کات ریژه ی ۲/۲٪. چاره م: ولات و پیکیه جوگرافیای وا هه یه، که مرژی کورد به زحمهت مه زنده ی بژ ده چیت کوزار و روژنامه ی کوردی لی بلاوکرایته وه، که چی خه لکه ماندو نه ناسه که ی ئه م بواره تاونیوانه هه وله کانیان له پیتاوی ناساندنی کورد و کیشه که ی به جیهان، له میانه ی بلاوکردنه وه ی بلاوکردنه وه یه ک، چهر تر بکته وه... نمونه ی ولاته کانی وهک: (ژاپون، سویدان، ئیسرا ئیل و ولاتانی که نداو) که له هه ر ولاته و بلاوکراوه یه ک ده رده چوو. پیتجه م: له زور ولاتاندا، هه ول و کوششی و جن په نجه ی کورده په ناهنده کانی باکووری کوردستان، وهک روژی رووناک له سه ره ئه م جوگرافیا یه دا، دیاره... ئه وان، له زوریه ی ئه و ولاتانه ی که تیندا گیرساونه ته وه کز و کومه ل و بنکی روژنهمرژیدا، چیکردوه. تاونیوانه چندان کوزار و روژنامه چکه له زمانی کوردی، به زمانی تورکی و زمانی ئه و ولاته خانه خوینانه بلاو بکته وه. نمونه ی ولاتانی وهک: (جورجیا و ئه رمینیا و یزان و هه نکاریا و چیکوسلواکیا و یوگوسلافا و بلغاریا و کاراخستان و لیبیا و ... تاد)، له ولاتیکی وهک، بلجیکادا، زور نام ده زگی نه ته وه یی کوردی لینه که براده رانی (پارتی کریکارانی کوردستان، جاران)، راسته وخز سه ره بره شتی ده کات، تاونیوانه ۱۵ کوزار و روژنامه له و ولاته دا بلاو بکته وه. خه مخزوانی کاروانی روژنامه گهری کوردی، له ئاره ره ییدا، سه ره رای بلاوکردنه وه به زمانی کوردی، هه ولیشیاندوه به زمانه جیاجیاکان و زمانی سه ره کی ولاته خانه خوینه کان بلاوکراوه ده ریکه... به م کاره شیان تاونیوانه سه رنجی شه قامی گشتی، ئه گه ریژه یه کی که میش بیت بژ لای کیشه ی کورد رابکینش و پیتان بناسینن، له ولاتیکی وهک پاکستاندا، ۶ کوزار و روژنامه ی کوردی بلاو بکته وه، که به هه ول و کوششی ئه و کومه له په نابه ره کورده ئه نجام دراوه که له پاش شکستخوردنی شوپشی چه کداری کورد، له باشووری کوردستان، دوی کیمیایارانی هه له بجه و ئه فغاله کان، له ریکای ئیزانه وه روویان له م ولاته کردوه و له وی گیرساونه ته وه. له هه ر په کی که له ولاتانی وهک: (ژاپون، ئیسرا ئیل، ولاتانی، که نداو، سویدان، جورجیا، ئه رمینیا، یزان، رومانیا، ئیتالیا) سه ره و په یک ناوونیشانی و ولاتانی (کاراخستان، لیبیا، که نه دا، میسر، چیکوسلواکیا، یوگوسلافا، هه نکاریا) سه ره و دوو ناوونیشانی و ولاتانی (فغله دا، دانیمارک) سه ره و سئ ناوونیشانی و ولاتانی (بولگاریا و ئوسترالی) سه ره و چوار ناوونیشانی بلاوکراونه ته وه. وهک سه ره تاپه کیش بژ ده ستیشانکردنی جوگرافیای بلاوکردنه وه ی کاروانی روژنامه گهری کوردی، له ناماده کردنی خشته یه کدا، هه ولماوه شوین و ژماره و ریژه ی سه ده ی، ئه و کوزار و روژنامه ده ستیشانی بکته که به شیوه یه کی بهرچاو، له شویته جیاجیاکانی جیهاندا، بلاوکراونه ته وه.

سه رچاوه:
بیلیزگرافیا ۱۰۰ سال له میژووی روژنامه وانی کوردی ۱۹۹۸/۴/۲۲ ریتاس نه ورژی، سایتی ئه لکترونی دهنگه کان که به حهوت بهش له ۱۰/۵ تا ۲۰۰۴/۱۰/۷ بلاو کراونه ته وه.

دیوارنگ له کول:

هونه رمه ند بهر ژ مه جید له نیوان نواندن و ده ره یان و نووسیندا

بهر ژ مه جید، په کی که له هه ر هونه رمه ند شازکارانی که وهک که م، ده ره یان، نووسن له هه ر هونه رمه ند شازکارانه ناما جیه کی بهرچاری هه یه، ده رچووی په کم کوزار و روژنامه ی جیاجیاکانی سلیمانی له به شی ده ره یان شازکی و هه لیکه ی چالاک کومه له ی هه ر هونه رمه ند شازکارانی سلیمانی له ده ستیه کدا ئه م هه لیه یه مان له سلیمانی لیکه لیا ساز کرد.

هه لیه یه یه: عه بدولا ئه حمه د

بیشارینه وه، په یامی کورد: ماشان، ئاره مانی ده که کانی تو، هه موویان به به ختن و به په ک ناگن هزگاری ئه مه چیه؟ بهر ژ مه جید: لای من خاک (شیرینه) خه ج، زینه، په ریه، به درژیایی میژوو به وای عه شقه که یاندا ده گزین و خزه و یسته که یان ده گزین و ده مرن و پیر ده یان و له دایک ده به ته وه، به لام به په یک ناگن.

په یامی کورد: بۆچی گه رانه وه بژ که له پور و میژوو؟ بهر ژ مه جید: ده نیت شانز له قوولایی میژووی خزمانه وه سه رچاوه بگری... به وهش بایهت و ریتمی مرۆفه کان له لای بیبه ری کوردی نامو ناییت. کارکردن له سه ر که له پور و میژوو له توانا یه جیانه جیانه که سه قامگیر بکات.

په یامی کورد: وهک که کتر ده توانیت لای ئه و بهرهمانه ده ست نیشان بکیت، که رۆت تاندا بیبون.

بهر ژ مه جید: زه لکار، سیزه، هاملیت برهنگ به ئاگادیته وه، دادگا، فه رهاد و ئه زمونیکه ئی، حه مه دزگ.

په یامی کورد: ئه ی وهک ده ره یان؟ بهر ژ مه جید: فان کوخ، کورانی عه شق، بازنه ی که مه و مرگ، سه مای مرگ، ئوتیلی ناخر زه مان، خه ونه کانی کیژان، نویتنه ی سولتان.

په یامی کورد: ئه ی وهک نووسینی ده یی شازکی؟ بهر ژ مه جید: کورانی عه شق، برایمژک و په ری خان، بازنه ی که مه و مرگ، فه رهاد و ئه زمونیکه ئی، سه مای مرگ، خه ونه کانی کیژان، نویتنه ی سولتان، ئه فسانه ی ئه وین.

په یامی کورد: له گه ل هیوا ی بهر ده مامیتان سوپاس بژ ئه م دیداره.

بهر ژ مه جید: منیش سوپاستان ده کم.

په یامی کورد: بوون یان بزوتنه وه، کامیان پئاسی شازکی کورین؟ بهر ژ مه جید: به چ راه و هه لسه کاندنیک هزی کوردی ده که یته خاوه نداری بزوتنه شازکیبه که مان که له نینو قوولایی که لئور و میژووی رووداوه کانه وه نه شو نما ی کردینیت؟ ئایا لای تو وانیه که جیانه وه ی شازکی پیش راپه رین پر له دامیتانتر بوونیت؟ ئایا ئیبه خاوه نی پیکوتیه ره کانی شازکی؟ به برای من نه وه ی هه یه له جیانه وه یه کی شازکی تیه ر ناکات... که تاکه دامیتان رژیکی کارای له سه ر ره وتی جیانه وه که یه، هر بژیه وون بوونی په کی که له و تلکه دامیتانرا نه... زور به ئاسانی هه ست به وون بوونی دامیتانیش ده که یته له جیانه وه که دا، ئه م، لاوازی و که م ته مانی ئه و جیانه وه یه ده که یه نیت.

په یامی کورد: پاس له قه برانی شازکی کوردی ده کیت... ئایا ئه م قه برانه بوونی هه یه؟

بهر ژ مه جید: به لی، هزکاره کانشی زورن، که وره یی و خیزی رووداوه کان، پرزگرمی کارکردنی هه لوه شاند و لیکترازانی هونه رمه ندان له ژیر هزکاره کان و ئایدیولژیایی سیاسی و حیزی و سه فه رکردن بژ ده ره وه ی ولات و له سه رو هه مووشیانه وه به دیار که وتتی دوو دیاره ده ی دزیوی نئی، په که میان کالته چاری یین ناوه رزک و دوو میان ئه و بهرهمه کال و کرچانه ی که به ناوی تازه گه ریه وه هاتنه ناو بزوتنه وه که وه، ئه وه شمان له یاده چیت (ته له فزیون و سینما) هزکاریکی کرنی نیکه ی قووتدانی توانا هونه ریه کانی شازکارانن، ئه مانه هه موویان پیکه وه ئه و قه برانه دروست ده که ن که ناتوانین

ژماره ی

روژی په کم شهمه ریکه وتی ۲۰۰۴/۱۲/۲۳ له کتیزیری ۱۵:۳۰ کومه له کولتوری کوردی له شتوگارت کوریکه روژنهمرژیدا بژ دانا علی سعید ساز ده کات، له ژیر ناوونیشانی پرژیه یه که خسته وه (توره وه ی روژنهمرژیدا) له م ناوونیشانی خواروه.

**Berliner Platz
Fritz-Ehlers-Str.60
Stuttgart 70174**

په رتلی کار و پوری و پوری که تانیا

**Dipl. Volksw. Steuerberater
Hoschnav Sleman Dipl. Ing. Hannes Elter**

بهر رووه ره ی کار و پوری و پوری که تانیا

Von Güericke Alle 21 53125 Bonn
Tel.: 0228 / 29 83 07 Mobil: 0170 32 44 831
e-Mail: sleman@web.de

شوین	ژماره ی بلاوکراوه کان	ریژه ی سه ده ی
عیراق و باشووری کوردستان	۸۶۲	۴۹/۹٪
تورکیا و باکووری کوردستان	۲۲۴	۱۲/۵٪
ئیزان و روژه لاتی کوردستان	۱۳۶	۷/۸٪
سوید	۱۲۵	۷/۲٪
نلمانی	۸۰	۴/۶٪
سوریای روژناوای کوردستان	۵۵	۳/۱٪
ئه وروپا	۴۶	۲/۶٪
ئینگلته را	۳۲	۱/۸٪
ئه مریکا	۲۲	۱/۲٪
فه رهنسا	۱۶	۰/۹٪
به لجیکا	۱۵	۰/۹٪
لوینان	۱۴	۰/۸٪
هوله ندا	۱۲	۰/۷٪
روسیا	۷	۰/۷٪
نهمسا	۶	۰/۳٪
پاکستان	۶	۰/۳٪
نه روژی	۵	۰/۲٪
سوئیسرا	۵	۰/۲٪

دروزی، هواداری مؤلفانه: نثرات، جهنم سعادتیک پیش مه لانی دستگیر کړا

کلمه لرنه دمه د سلیمان: مولانا
فرانس فان نثرات نو، یان کانته
که بهمه زاران تون ماده خامی
بدرسونستې چېکی کیمیاوی
فرزشتیو پرژبني له انچوری سدهام
په پوهندی په دوزگای هراگرای AVVD
مولا نواره هیه!

دروزی نوو ششمه ریگوش کومسوزن مافی مروزی ریگخوازی سر
به کره له و، نوپتوړی ته پیداری گمنی
و بهر ریگخوازی مافی مروزی سهر پانی
نیزان لکن و کره وه تاباسایه گانی
نیزان وکن، له سینه دمه لانی تاباسای
و تازاران و سوو گای ته و تازادی
مزه می بخنه ژیز لنگولنه ووه.
به گونډه یو لور ته می ای سی، پیر
پتیکر "وه زبیری دوه ووهی کنه ل
گون تروپه تی: ریگرتن له سر تم
راگایانه لباره، نیزانوه، په پاییکه
په حکومتي نیزان که گران پیسته
و، دیت ریژ له به ساکنی مافی مروزی
بکرت.

په ریگخوازی، د نورو ششمه ریگوش کومسوزن مافی مروزی ریگخوازی سر

کوماری نیلامی به پیشکار دنی مافی مروزی تاوانبار کړا

دروزی نوو ششمه ریگوش کومسوزن مافی مروزی ریگخوازی سر
به کره له و، نوپتوړی ته پیداری گمنی
و بهر ریگخوازی مافی مروزی سهر پانی
نیزان لکن و کره وه تاباسایه گانی
نیزان وکن، له سینه دمه لانی تاباسای
و تازاران و سوو گای ته و تازادی
مزه می بخنه ژیز لنگولنه ووه.
به گونډه یو لور ته می ای سی، پیر
پتیکر "وه زبیری دوه ووهی کنه ل
گون تروپه تی: ریگرتن له سر تم
راگایانه لباره، نیزانوه، په پاییکه
په حکومتي نیزان که گران پیسته
و، دیت ریژ له به ساکنی مافی مروزی
بکرت.

دروزی سوریا سزای نو ۳۳ کسمی ته بریلر بوو نازاد بکرتین دریز کره ووه

په پانی تاوانبار سزای ریگخوازی مافی مروزی ریگخوازی سر
به کره له و، نوپتوړی ته پیداری گمنی
و بهر ریگخوازی مافی مروزی سهر پانی
نیزان لکن و کره وه تاباسایه گانی
نیزان وکن، له سینه دمه لانی تاباسای
و تازاران و سوو گای ته و تازادی
مزه می بخنه ژیز لنگولنه ووه.
به گونډه یو لور ته می ای سی، پیر
پتیکر "وه زبیری دوه ووهی کنه ل
گون تروپه تی: ریگرتن له سر تم
راگایانه لباره، نیزانوه، په پاییکه
په حکومتي نیزان که گران پیسته
و، دیت ریژ له به ساکنی مافی مروزی
بکرت.

نیزان و سوریا له پست تیر ووهون

دروزی نوو ششمه ریگوش کومسوزن مافی مروزی ریگخوازی سر
به کره له و، نوپتوړی ته پیداری گمنی
و بهر ریگخوازی مافی مروزی سهر پانی
نیزان لکن و کره وه تاباسایه گانی
نیزان وکن، له سینه دمه لانی تاباسای
و تازاران و سوو گای ته و تازادی
مزه می بخنه ژیز لنگولنه ووه.
به گونډه یو لور ته می ای سی، پیر
پتیکر "وه زبیری دوه ووهی کنه ل
گون تروپه تی: ریگرتن له سر تم
راگایانه لباره، نیزانوه، په پاییکه
په حکومتي نیزان که گران پیسته
و، دیت ریژ له به ساکنی مافی مروزی
بکرت.

د دستگیر کړدنی روژ نامه وړانیکي کورده له مهالواد

په پانی تاوانبار سزای ریگخوازی مافی مروزی ریگخوازی سر
به کره له و، نوپتوړی ته پیداری گمنی
و بهر ریگخوازی مافی مروزی سهر پانی
نیزان لکن و کره وه تاباسایه گانی
نیزان وکن، له سینه دمه لانی تاباسای
و تازاران و سوو گای ته و تازادی
مزه می بخنه ژیز لنگولنه ووه.
به گونډه یو لور ته می ای سی، پیر
پتیکر "وه زبیری دوه ووهی کنه ل
گون تروپه تی: ریگرتن له سر تم
راگایانه لباره، نیزانوه، په پاییکه
په حکومتي نیزان که گران پیسته
و، دیت ریژ له به ساکنی مافی مروزی
بکرت.

له کور کور کور ووه

کور کورک له نورو ششمه ریگوش کومسوزن مافی مروزی ریگخوازی سر
به کره له و، نوپتوړی ته پیداری گمنی
و بهر ریگخوازی مافی مروزی سهر پانی
نیزان لکن و کره وه تاباسایه گانی
نیزان وکن، له سینه دمه لانی تاباسای
و تازاران و سوو گای ته و تازادی
مزه می بخنه ژیز لنگولنه ووه.
به گونډه یو لور ته می ای سی، پیر
پتیکر "وه زبیری دوه ووهی کنه ل
گون تروپه تی: ریگرتن له سر تم
راگایانه لباره، نیزانوه، په پاییکه
په حکومتي نیزان که گران پیسته
و، دیت ریژ له به ساکنی مافی مروزی
بکرت.

حکومتي عیزاق ۵۰ ملیون دولار بؤ ناوره کان ترخان ده کات

په پانی تاوانبار سزای ریگخوازی مافی مروزی ریگخوازی سر
به کره له و، نوپتوړی ته پیداری گمنی
و بهر ریگخوازی مافی مروزی سهر پانی
نیزان لکن و کره وه تاباسایه گانی
نیزان وکن، له سینه دمه لانی تاباسای
و تازاران و سوو گای ته و تازادی
مزه می بخنه ژیز لنگولنه ووه.
به گونډه یو لور ته می ای سی، پیر
پتیکر "وه زبیری دوه ووهی کنه ل
گون تروپه تی: ریگرتن له سر تم
راگایانه لباره، نیزانوه، په پاییکه
په حکومتي نیزان که گران پیسته
و، دیت ریژ له به ساکنی مافی مروزی
بکرت.

په پانی تاوانبار سزای ریگخوازی مافی مروزی ریگخوازی سر
به کره له و، نوپتوړی ته پیداری گمنی
و بهر ریگخوازی مافی مروزی سهر پانی
نیزان لکن و کره وه تاباسایه گانی
نیزان وکن، له سینه دمه لانی تاباسای
و تازاران و سوو گای ته و تازادی
مزه می بخنه ژیز لنگولنه ووه.
به گونډه یو لور ته می ای سی، پیر
پتیکر "وه زبیری دوه ووهی کنه ل
گون تروپه تی: ریگرتن له سر تم
راگایانه لباره، نیزانوه، په پاییکه
په حکومتي نیزان که گران پیسته
و، دیت ریژ له به ساکنی مافی مروزی
بکرت.

Pyramia Kurt Verlag
Pavenna Kurt
Thomas Kern - Str. 22
D-11 Bonn / Germany
Fon: +49 (0)228 16 09434
Fax: +49 (0)228 18 01 009
www.pyramia-verlag.de
info@pyramia-verlag.de

ک په یامی کورد

به بۆنه ی جهزنی له دایکبوونی حهزرتی مهسیح "دخ" ههفته نامه ی (په یامی کورد) پیروزیته به کی ههفتانی مهسیح به یامی کورد مهزنی ده کات و هیوای خویشی و سهرفرازیان بۆ ده خوازیت.

له تورپه بوونه نه هینییه کی کوردی عیراقه وه

- نازانم نه ئمانه کان له عیراق دوی ده هونی چ رامیارییه ک کهوتون؟
- نه گهر نه ورییه کان له راستیدا ناشتیان له روژه لاتنی ناوه راستیدا نه ویت، ییویسته دیموکراتی کورده کان بیاریزیان.

لا په ری ۳

کورد له دۆسیی ههلبژاردنه کانی عیراقدا

میوانی نهم ژماره یه:

- دکتور پروفیسور کازم حهیب - نووسهر و سیاسه تهمه داری عیراقی و یه کییکه له نه ندامه نه کتیبه کانی بواری بهرگری کردن له مافی مروفا، سه روکی په یمانگی عاره بی - نه وریی بۆ لیکۆینه وه و گه یاندنه کانه.

لا په ری ۶

قسه ی بی ستراتیژ...!!!

- له کوردستاندا گه لیک کهس و لایهن دور له هزرکردنه وه ستراتیژی و فکری قول به که یف و ماشای خویشان له مینه به ره جوداگانه وه باس و خواسی سیاسی ده وروژین.

لا په ری ۳

جهزنی ره سانی "باتیزمی" له ئیزیدییه کان پیروزیته!

به بۆنه ی هاتنی جهزنی پیروزی "باتیزم" به ناوی ههفته نامه ی په یامی کورده وه پیروزییه کی گهرم له ئیزیدییه تی ده که یان و هیوای سهرفرازی و خویشان له یه زانی مه زن بۆ ده خوازین.

گۆره به گۆمه له کان و تیرووری کویرانه ، نه ته وه ی کورد له خهباته رهواکه ی پاشگه ز ناکات!

چه ن دین سیاسه تهمه دار و نووسهری به کریگیزاو خراونه ته کار بۆ نه وی به راست و به چه پ درۆ و ده له سه ی جۆراوجۆر بلاو بکه نه وه. ره شه تیروورکردنی کورد له ناچه ته عریبکراوه کان سه ره تای قۆناغیکی نویی مللانیکردنی نه ته وه که مانه له گه ل دوژمنه جیاوازه کان.

تا ئیستا ژماره ی گۆره به گۆمه له دۆراوه کان له عیراق گه یشتوته ۲۵۹ گۆره که تیکرا نزیکه ی ۳۰۰ هه زار قوربانیان تیدا بووه. نه وه ش گۆریکی به گۆمه ل که روژی دووشه ممه ی رابردو له نزیک گوندی توپزاوه له نزیک که روک دوژرایه وه.

چونکه ته نها ریگه یه ک که دوژمن ده وانیت دزه ی لێوه بکات و زیان به داهاتومان بگه یینیت، هه ربزیه ئه رکی سه ر شانی هه مو کوردیکی دلسۆزه له سه رانه ری جیهاندا که به پیی توانای خۆی رۆلی جوامیرانه ی خۆی به و ئاراسته یه بیینیت.

ره شه تیروورکردنی کورد له ناچه ته عریبکراوه کان سه ره تای قۆناغیکی نویی مللانیکردنی نه ته وه که مانه له گه ل دوژمنه جیاوازه کانی، له راستیشدا گرنگترین چه ک که کورد ده وانیت له م قۆناغه مه ترسیداره دا به کاری بیینیت، یه ک ریزی هیزه سیاسیه کان و سه رکردایه تی سیاسی کورده،

شوقینییه کان که پشتیان به ریکخراوه تیروورستییه کان و ده زگاکانی هه والگری ولاتانی ناچه که ئه ستور کردوه، ده ستیان خستوته ده ست تۆرانییه ئه لقه له گوینکانی میتی تورک و داوی هینشته وه ی ئه و هاوسه نگیه سه قه ت و شیواوه ی رژیی دیکتاتۆره دۆراوه که ی به غدا ده کن. له لایه کی دیکه شه وه

روژ له دوی روژ ئاراسته ی رووداوه کان به ره و قۆناغی هه ستیار و مه ترسیدارتر ده روات و دوژمنان و ناحه زانی نه ته وه که مان پتر ژه هری گلاوی نه خشه و پلانه کانیان به هه مو لایه کدا بلاوه که نه وه. هه لیه ته گۆره به گۆمه له کان که دیکۆمیتنی روون و ناشکرای پاکتاوی نه ژادی کورده و سه ره نجی رای گشتی جیهانی به لای دۆزی ره وای نه ته وه که ماندا راکتیاوه، دوژمنانی خستوته هه ولدان به ئاراسته دژه هاوته ریبه که ی بۆ که م کردنه وه ی ئیش و بازار و ئه و تاوانانه ی که له دژی کورد ئه نجام دراون. سه رباری ئه وه ی که میدیاکانی ولاتانی ناچه که هه مو توانا کانیان خستوته گهر بۆ چه واشه کردنی رای گشتی جیهانی له دۆزی ره وای نه ته وه که مان، به ئاراسته ی خولقاندنی بابه تی توانج نامیز و تۆمه تبار کردنی بزوتنه وه ی رزگارخوازی نه ته وه ی کورد به چه ن دین تۆمه تی پوچ و بی بنه ما، به مه به ستی کۆسپ دروست کردن له ریگه ی گه یشتن به ئامانه کانی. ئه وه تا چه ن دین سیاسه تهمه دار و نووسهری به کریگیزاو خراونه ته کار بۆ نه وه مه به سه ت و به راست و به چه پ درۆ و ده له سه ی جۆراوجۆر بلاو ده که نه وه، وه ک لابرندی تۆمه تی کیمیا باران کردنی هه له به جی شه هید له سه ر ئه ستۆزی رژیی خویناری به عسی به زیو، یان گومان کردن له تاوانی بیوتیه ئه نفال، تا کار گه یشته ئه وه ی که کورده راگوێزکراوه کانی که روک به فارس و بیانی له قه له م بدن و ده هۆل و زورنای سه تمکردن له عاره به هاورده و تورکمانه کان لێندن. ئه وه تا عاره به

بانگه وازیگ له ئه نجومه نی ره وندی عیراقی له ئه لمانیا

نیوده وه له تی کۆچه ران و حکومه تی ئه لمانی وه ستاوه، به هزی که می کات تا هه لبژاردن (۲۰۰۵/۱/۳۰) پیویسته هه ستین به ئاماده کاری و خۆسازدان و ئاماده کردنی هه مو ئه و دۆکۆمینت و مه رجانه ی که ریمان پیده دات به شداری هه لبژاردن بین و ئه و کاتانه ی که ریکخراوی نیوده وه له تی کۆچه ران دیاری کردوه و بۆ به شداران گرنگه ئه مانه ی خواره ون:

زانراوه ئه م هه لبژاردنه ش ده بیته هزی له دایکبوونی ئه نجومه نی نیشتمانی که ۲۷۵ ئه ندام ده بن، چوار یه کیشیان له ژنان ده بن، گرنگی ئه م هه لبژاردنه ش پیکهاته ی ئه نجومه نی نیشتمانی دیاری ده کات که هه له ده ستن به نووسینه وه ی ده ستووری هه میشه یی تا ۲۰۰۵/۱/۱۵، دوا ییش گشتی رسی بۆ ده کریت، دوی ئه وه ش حکومه ت هه لده بزێردری و کاره کانی خۆی ئه نجام ده دات و له کاتیدا ده بیته تا کۆتایی ۲۰۰۵ ته وای بیت. به شداریکردنمان له هه لبژاردن مافیکی خۆمانه و ئه و مافه ش له سه ر ریککه وتنی ریکخراوی

پروژه ی هه لبژاردن. ده بیته پیش هه لبژاردنیش یادنامه یه کی ریککه وتن له گه ل ئه لمانیادا مۆربکریت، به لام تا ئیستا نه گه یشتوته ته ریککه وتن. تا ئیستاش ریکخراوه که مان له وتووێژدایه و وا چاوه پوان ده کریت بگاته ئه نجامی باش له گه ل لایه نی ئه لمانی. به شداریکردن له هه لبژاردن مافه، ئه رکی هه مو عیراقیه کیشه که بخوازیته جاریکی تر ئه وه ی له سه رده می به عسی فاشییدا رویدا؛ روو نه داته وه، ئه وه ی بیه ویت عیراقیکی فیدرالی یه کگرتوو بیت و یاسا سه ره ره بیت، تیندا ریز له مافه کانی مروّف بگریته. وا

بۆ هه مو خوشکان و برایی ره وندی عیراقی له ئه لمانیا هه روک ده زانن، ئه لمانیای فیدرال یه کیکه له وه ده وه تانه که بریاره هه لبژاردنی عیراقی تیدا ئه نجام بدری له ده ره وه ی عیراقی خۆشه ویست، ئه لمانیا نزیکی ۹۵ هه زار عیراقی تیدا ده ژی، ریژه ی ئه و که سانه ی مافی ده نگدانیان هه یه به ۷۵ هه زار مه زنده ده کرین. کۆمسیۆنی بالای سه ره به خۆی هه لبژاردن له گه ل ریکخراوی نیوده وه له تی کۆچه ران که باره گاکه ی له "جنیف" ه گریپه نده یه کی دارایی به ستوه تا هه ستی به ریکخستنی